

- Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj
- Spolugestor: Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo dopravy
- Zpracovali: Ing. Václav Krtička (vaclav.krticka@mmr.gov.cz), Ing. Michaela Zdobinská (michaela.zdobinska@mmr.gov.cz), Ing. Šárka Fojtíková (sarka.fojtikova@mmr.gov.cz)
ve spolupráci s ostatními věcně příslušnými gestory
- Schválil: Mgr. Stanislav Schneider
- Datum: 4. 9. 2025
- Verze: 2

Rámcová pozice (Stanovisko pro Parlament ČR)

Projednávaná věc

Název dokumentu česky

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov a námořní problematiku, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a kterým se mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509

Název dokumentu anglicky

Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Fund for economic, social and territorial cohesion, agriculture and rural, fisheries and maritime, prosperity and security for the period 2028–2034 and amending Regulation (EU) 2023/955 and Regulation (EU, Euratom) 2024/2509

Zaužívaný zkrácený název

Nařízení o Evropském fondu a NRPP

Identifikační čísla dokumentů

- Referenční číslo dokumentu: 2025/ST/11815
- Číslo dokumentu Evropské komise: COM(2025) 565 final
- Interinstitucionální číslo: 2025/0240 (COD)

Přípravný orgán Rady

- Ad hoc pracovní skupina k víceletému finančnímu rámci (národní a regionální partnerské plány) – B.25.A
- Rada pro obecné záležitosti

Procedurální otázky

Právní základ

- Článek 174 Smlouvy o fungování EU (SFEU) zavazuje EU k podpoře hospodářské, sociální a územní soudržnosti
- Články 176, 177 a 162 SFEU zřizují Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti a Evropský sociální fond a definují jejich příslušné cíle

- Články 38 a 42(3) SFEU zmocňují EU k vymezení a provádění společné zemědělské politiky (dále jen SZP) a společné rybářské politiky (dále jen SRP)
- Článek 39 SFEU stanoví cíle SZP, mezi které patří zvýšení zemědělské produktivity, spravedlivá životní úroveň zemědělské komunity, stabilizace trhů, zajištění dostupnosti dodávek a toho, aby se tyto dodávky dostaly ke spotřebitelům za rozumné ceny
- Článek 42 SFEU umožňuje EU určit rozsah, v jakém se pravidla EU o hospodářské soutěži a státní podpoře vztahují na produkci a obchod se zemědělskými produkty uvedenými v příloze I SFEU
- Článek 175 SFEU uvádí strukturální fondy, které podporují dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti – Evropský zemědělský orientační a záruční fond, orientační sekce; Evropský sociální fond; Evropský fond pro regionální rozvoj
- Článek 177 SFEU stanoví, že „Evropský parlament a Rada [...] vymezí úkoly, prioritní cíle a organizaci strukturálních fondů, což může zahrnovat seskupení fondů.“

Postup projednávání

Řádný legislativní postup.

Hlasovací procedura

Kvalifikovaná většina.

Určité části nařízení jsou zařazeny do vyjednávacího balíčku (tzv. negoboxu) a budou projednávány na úrovni Evropské rady. O těchto částech bude rozhodnuto jednomyslně.

Stupeň priority pro ČR

Národní priorita

Popis problematiky, včetně stadia projednávání

Cílem tohoto návrhu nařízení je zřízení Evropského fondu pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov a námořní problematiku, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 (dále jen Fond), který by měl přispět ke zlepšení soudržnosti mezi prioritami EU a vnitrostátními a regionálními opatřeními.

Ustanovení uvedená v návrhu nařízení by měla podle Evropské komise (dále jen EK) **zjednodušit a zefektivnit systém implementace fondů a reagovat na nově vznikající politické priority**. Dále jsou v návrhu nařízení stanovena pravidla pro čerpání prostředků z Fondu a obsah národního a regionálního partnerského plánu (dále jen NRPP). Specificky jsou také upravena pravidla pro oblast SZP a rybářství.

Provádění Fondu bude monitorováno prostřednictvím výkonnostního rámce platného pro víceletý finanční rámec na období 2028–2034, který je detailně popsán v samostatném návrhu nařízení o výkonnostním rámci. **Celková alokace pro NRPP je stanovena ve výši 865 mld. EUR**, z toho na SZP a rybářství (podpora příjmů) je vyčleněno 295,7 mld. EUR, na hospodářskou, územní a sociální kohezi včetně rybolovu, venkovských komunit a cestovního ruchu je vyčleněno 453,0 mld. EUR, pro potřeby Interreg je vyčleněno 10,3 mld. EUR, pro migraci, řízení hranic a bezpečnost je vyčleněno 74 mld. EUR (z toho 34,2 mld. EUR v rámci NRPP, 25,2 mld. EUR v rámci Nástroje EU, 14,7 mld. EUR pro decentralizované agentury Frontex a Europol mimo alokaci pro NRPP).

Hlava I – Obecná ustanovení

Fond sdružuje evropské fondy a je zřízen na období 2028 až 2034. Hlava I **definuje obecné cíle, doplněné o specifické cíle seskupené do pěti pilířů**. EK a členské státy (dále ČS) by měly **připravit NRPP a plán Interreg v rámci sdíleného řízení**. V této části jsou definovány horizontální zásady, včetně povinnosti ČS dodržovat při provádění Fondu zásady právního státu a Listinu základních práv EU, včetně zásady „nezpůsobovat významnou újmu“ a rovnost žen a mužů. EK a ČS jsou povinny **zajistit koordinaci a synergie mezi Fondem a dalšími programy a nástroji EU**, včetně Evropského fondu pro konkurenceschopnost. Každý ČS by měl v souladu se zásadou víceúrovňové správy a přístupem zdola nahoru připravit a realizovat NRPP.

Hlava II – Finanční rámec

V této části je stanovena **finanční obálka Fondu na období 2028 až 2034**. Dále jsou stanovena pravidla týkající se dodatečných zdrojů a jejich využití, výše příspěvků, které má ČS poskytnout na zajištění rozpočtové záruky, na financování finančního nástroje nebo na jakékoli částky nevratné podpory v kombinaci s rozpočtovou zárukou nebo finančním nástrojem apod. Z Fondu může být z podnětu EK **podporována technická a administrativní pomoc při provádění NRPP a plánu Interreg**. Z podnětu ČS pak může Fond podporovat opatření nezbytná pro účinné provádění Fondu. **Rozdělení finančních prostředků mezi ČS** v rámci Fondu bude provedeno v souladu s metodikou uvedenou v příloze I. ČS budou mít během fáze provádění flexibilitu, aby mohly reagovat na krize a nepředvídané okolnosti. Definována jsou **pravidla pro rozpočtové závazky, zrušení jakékoliv částky v NRPP a plánu Interreg**, včetně procedurálních kroků v případě zrušení závazku. ČS by měly mít možnost získat předběžné financování. Na žádost ČS může EK dotyčným ČS poskytnout půjčku na provádění jeho NRPP. Dále je stanovena **minimální míra národního příspěvku** na odhadované náklady opatření NRPP.

Hlava III – Národní a regionální partnerské plány

Tato část stanovuje povinnost ČS předložit EK ke schválení NRPP, který by měl být vypracován a proveden ve spolupráci s partnery. Po kladném posouzení by EK měla předložit návrh prováděcího rozhodnutí Rady. Během provádění NRPP mohou ČS požádat o změnu NRPP. Stanovena jsou také pravidla pro předložení pozměněných NRPP v rámci přezkumu v polovině období do 31. března 2031.

Hlava IV – Nástroj EU (Facilita EU)

Nařízení zřizuje **nástroj EU pro zvýšení flexibility a řešení nepředvídaných krizí**. Nástroj bude pokrývat opatření Unie a rezervu pro nové výzvy a priority („rozpočtová rezerva“). Nástroj EU může být proveden ve formě rozpočtových záruk, finančních nástrojů a operací kombinovaného financování, nebo za účasti třetích zemí či podpory činností ve třetích zemích a ve vztahu k nim nebo dalších subjektů v rámci přímého a nepřímého řízení. Stanoveny jsou také cíle a činnosti, které mají být podporovány spolu s příslušnými kroky pro činnosti EU. Specifikovány jsou případy, kdy by měla být použita částka přidělená na rozpočtovou rezervu, včetně stanovení toho, že ČS mohou v případě krizových situací požádat o změnu svých NRPP.

Hlava V – Společná zemědělská politika

Vzhledem k návrhu na **začlenění SZP a SRP do NRPP**, dochází také k přesunu některých částí těchto dosud samostatných fondů (a taky plánů) do tohoto nařízení. V případě SZP nově již nebude existovat samostatné tzv. horizontální nařízení, které se věnovalo financování, řízení a sledování politiky. Tyto části jsou nyní řešeny v rámci nařízení k NRPP. Jedná se zejména o integrovaný administrativní a kontrolní systém, fungování platebních agentur či kontrolní systém obecně. Mimo to pak nařízení obsahuje Hlavu V, která se vyloženě týká pouze SZP. Ve svých třech kapitolách tato část textu mimo jiné řeší **typy intervencí SZP, zvláštní ustanovení pro tyto intervence, monitorování a krizové platby pro zemědělce**. Řada dalších oblastí, která byla dříve pro SZP řešena samostatně, je nyní vzhledem k nové struktuře řešena horizontálně. Ať už jde o auditní pravidla, pozastavení plateb či jejich korekce.

Hlava VI Nejvzdálenější regiony

Nařízení stanoví, že dotčené ČS vypracují jako součást svého NRPP **akční plán pro každý ze svých nejvzdálenějších regionů**. Nařízení stanoví pravidla týkající se zvláštního režimu zásobování zemědělskými produkty uvedenými v příloze I SFEU a podpory místních zemědělských produktů.

Hlava VII – Řízení plánu

ČS by měly pro NRPP **určit jeden nebo více řídicích orgánů** (dále jen ŘO), **jednu nebo více platebních agentur a jeden nebo více auditních orgánů**, které by měly splňovat stanovené klíčové požadavky. Pokud ČS určí více než jeden ŘO, měl by zřídit **koordinační orgán**. Nařízení definuje funkce koordinačního orgánu, ŘO, platební agentury a auditního orgánu. ČS by měly zřídit **jeden nebo více monitorovacích výborů** pro jednu nebo více kapitol NRPP. Pokud bude zřízeno více než jeden monitorovací výbor, ČS by měl rovněž zřídit koordinační výbor, který zajistí přehled a sledování provádění.

Hlava VIII-IX není v nařízení uvedena.

Hlava X – Řízení a finanční pravidla

V této části jsou specifikována vhodná opatření na ochranu finančních zájmů EU a dodržování platných právních předpisů. ČS by měly EK do 15. února každého roku následujícího po roce 2028 předložit **balíček dokumentů o ujištění**. Dále jsou vymezeny **odpovědnosti EK, definován přístup jednotného auditu, stejně tak i odpovědnosti EK a ČS**, pokud jde o shromažďování a zaznamenávání údajů a transparentnost. Zavádí se také kontrolní systém pro správu zemědělských podniků a SRP. Nařízení stanoví pravidla pro platby, včetně podávání a posuzování žádostí o platby, lhůt a přerušení lhůty pro platby, pozastavení plateb, finančních oprav EK, udržitelnosti, storna a integrovaného administrativního a kontrolního systému.

Hlava XI – Specifický typ podpory

Nařízení stanoví pravidla pro ČS, které chtějí do NRPP zahrnout stávající nebo nově vytvořené **finanční nástroje** prováděné přímo ŘO nebo na jeho odpovědnost. Stanoveny jsou také úkoly spojené s řídicími kontrolami a audity finančních nástrojů, pravidla pro řídicí kontroly a audity pro subjekty posuzované ex ante jako příjemce. Uvádí se také, že ČS by měly **podporovat iniciativy místní spolupráce, včetně integrovaného územního a městského rozvoje, komunitně vedeného místního rozvoje a podpory v rámci iniciativy LEADER**. V této části jsou také stanovena pravidla pro používání zjednodušených forem podpory pro příjemce. ČS mohou podporovat také fázované projekty, pokud splňují příslušné podmínky.

Hlava XII – Sociálně klimatický fond a Modernizační fond

Je navrženo, aby řízení **Sociálně klimatických plánů bylo od roku 2028 začleněno pod NRPP**. EK navrhuje, aby v zájmu posílení synergií a konzistence ČS, které využívají podporu z Modernizačního fondu (tedy včetně ČR), zajistily soulad mezi investicemi financovanými v rámci jejich Plánů národních programů reforem a investicemi předloženými investičnímu výboru Modernizačního fondu.

Hlava XIII – Institucionální a závěrečná ustanovení

Tato část obsahuje ustanovení týkající se **pravidel platných pro podniky, pravidel státní podpory a možných odchylek od těchto pravidel**. Mění se také ustanovení finančního nařízení, které se týkají pravidel sdíleného řízení.

Přílohy

Nejzásadnější přílohou nařízení je metodika výpočtu finančního příspěvku EU pro každý ČS podle čl. 10, dále pak metodika výpočtu minimálního objemu prostředků pro méně rozvinuté regiony. Dále jsou stanoveny: metodika výpočtu finančního příspěvku EU pro plán Interreg; klíčové požadavky na systém řízení, kontroly a auditu; vzor pro NRPP; metodika pro příspěvek k sociálním cílům; metodika pro územní distribuci plánu; kritéria pro posouzení naplnění milníků a cílů; podávání zpráv o průběhu implementace opatření NRPP; vzor pro predikce žádostí o platby; vzor žádosti o platbu; vzor prohlášení; vzor výročního auditního stanoviska; určení míry plošných finančních oprav; opatření EU podporovaná prostřednictvím nástroje EU; SFC2028: systém elektronické výměny dat mezi ČS a EK a domácí podpora dle WTO. Pozornost zasluhuje také příloha XV „Opatření Unie podporovaná prostřednictvím nástroje EU“. Jde o jediný indikátor, kdy všechny dosavadní či nově plánované aktivity koordinované centrálně mohou být zahrnuty do rozpočtové kapitoly nástroje EU.

Pozice ČR

ČR oceňuje snahu EK o integrovaný a zjednodušený rámec pro čerpání evropských fondů v období 2028–2034, který propojuje více oblastí politiky EU a flexibilní řízení podle potřeb jednotlivých ČS a regionů. Oproti současnému období se **jedná o zcela nový koncept a architekturu fondů a nařízení, a proto je nezbytné mu věnovat patřičnou pozornost**, včetně zvážení veškerých rizik, výhod a nevýhod, které s sebou přináší.

ČR si je vědoma toho, že **určité části nařízení NRPP jsou součástí širší politické dohody na úrovni premiérů/hlav ČS a jsou vloženy do tzv. „závorek“**. Diskuse k těmto částem a vyjednávání jejich podoby bude probíhat v rámci **vyjednávacího balíčku (tzv. negoboxu)** na k tomu určených platformách – ad hoc pracovní skupina k víceletému finančnímu rámci, COREPER II a Evropská rada. Pozice k těmto částem je výchozím bodem pro tato jednání.

Klíčové priority ČR pro vyjednávání nařízení k NRPP

□ Rozpočet a alokace

Pro ČR je **jednou z klíčových priorit** v rámci vyjednávání Víceletého finančního rámce 2028+ (dále jen VFR 2028+) **zajištění odpovídajícího rozpočtu na Fond a NRPP**.

ČR obecně **podporuje stanovení minimálních alokací pro jednotlivé ČS na klíčové součásti Fondu**/oblasti definované ve smlouvách. V tomto kontextu bude ČR po EK požadovat **detailnější informace o přidělení prostředků ČS v rámci NRPP podle jednotlivých oblastí/politik**. **Co se metodiky výpočtu alokace týče**, ČR bude podporovat a prosazovat takové ukazatele, které budou jednoduché, přehledné a nebudou ČR v rámci výpočtů alokace znevýhodňovat. ČR v této souvislosti vítá oddělení a explicitní stanovení finančních prostředků pro oblast vnitřních věcí. Zároveň je pro ČR důležité, aby ČS měly dostatečnou flexibilitu při určování investičních priorit v rámci NRPP.

ČR bere na vědomí **nový Nástroj EU (EU Facilitu)**, který poskytuje další manévrovací prostor pro přizpůsobení se nově vznikajícím prioritám na úrovni EU, které vyžadují koordinovanou akci. EU Facilita má doplnit implementaci NRPP na národní a regionální úrovni a zároveň pomáhat ČS s rychlou reakcí na krizové situace. **ČR bude vyžadovat po EK detail fungování tohoto nástroje, způsob zapojení ČS, představu EK o rozložení čerpání v průběhu implementace VFR 2028+ a přehled dosavadních programových titulů a jejich finančních alokací přesouvaných nově pod tento nástroj**.

Obecně se **ČR staví velmi opatrně a rezervovaně k jakémukoli dluhovému financování** v rámci NRPP. V případě, že by tato možnost byla zachována, bude pro ČR klíčové zajistit, aby půjčky EK neohrozily kredibilitu a rating EU, byl zachován dostatečný prostor na případné financování náhlých neočekávaných událostí a potřeb, byl zajištěn přísný dohled ze strany EK a případně i zpřísněna pravidla pro zamezení koncentrace.

□ Propojení politik

ČR je přesvědčena, že sjednocení rozdílných politik (politiky soudržnosti a politiky vnitřních věcí) a SZP (společné zemědělské politiky) do jednoho regulačního rámce by mohlo vést k nepředvídaným komplikacím vzhledem k jejich rozdílným pravidlům a cílům. **ČR proto bude při vyjednávání VFR 2028+ upřednostňovat, aby tyto politiky zůstaly oddělené a bylo**

tak zajištěno jejich účinné provádění. Oddělené a explicitně stanovené finanční prostředky, které nelze rozmělnit v jiných globálních cílech, požaduje ČR také pro oblast rybolovu a akvakultury. Rovněž ČR požaduje, aby typy intervencí pro oblast rybolovu a akvakultury byly v souladu s flexibilním, sektorovým nařízením. Zároveň ČR vítá oddělení a explicitní stanovení finančních prostředků pro oblast vnitřních věcí a zemědělství.

ČR dále nesouhlasí s tím, aby specifická ustanovení k SZP byla součástí tohoto nařízení a navrhuje přenesení do nařízení k SZP tak, aby mohla být projednávána separátně v rámci vyjednávání AGRI Rady a jejích pracovních skupin. Z pohledu ČR se jedná o nesystémové začlenění některých článků SZP, které se výhradně týkají pouze SZP, do nařízení NRPP. Z tohoto důvodu bude ČR požadovat přesun minimálně následujících článků (článek 4 odst. 3 písm. c)); (článek 4 odst. 9 písm. c)); (článek 4 odst. 15, 22, 23, 24, 25); článek 7 odst. 3; článek 35 odst. 2-12; články 36-48; článek 57; článek 62; článek 70; článek 77 odst. 1 z NRPP do nařízení k SZP. Přesunutí těchto témat do nařízení k SZP je pro ČR klíčové zejména z hlediska dalšího vyjednávání při tvorbě legislativy.

□ Výkonnostní model

ČR obecně vítá posilování výkonnostních prvků v rámci budoucích nástrojů ve sdíleném řízení. Současně však na základě dosavadních zkušeností vnímá i zásadní rizika přechodu na výlučný výkonnostní model na úrovni ČR–EK. **ČR tak bude usilovat o zachování rovněž možnosti vykazování skutečných nákladů v rámci žádostí o platbu do EK, jako tomu bylo u programů ve sdíleném řízení doposud, a to v odůvodněných případech** (např. u konkrétních politik, které nejsou přímo orientované na dosahování výsledků). V rámci výkonnostního modelu (výlučného či částečného) bude ČR usilovat o úpravu některých částí nařízení, včetně přenosu vybraných fungujících a zavedených prvků financování z politiky soudržnosti, aby byla zachována plynulost a předvídatelnost finančních toků a snížena související rizika pro státní rozpočet. Podmínkou úspěšného přechodu na výsledkově orientovaný model je, že legislativní rámec bude usnadňovat přípravu a realizaci investic bez zbytečné administrativní zátěže. V tomto kontextu bude ČR uplatňovat svoje připomínky při projednávání jednotlivých článků NRPP. **ČR navrhuje zrušení článku 78.** EK by neměla stanovovat omezení pro to, jakou metodu vykazování výdajů má ČS použít vůči příjemcům, pokud dostává prostředky od EK na základě dosahování milníků a cílů. **V případě ponechání článku bude ČR požadovat snížení stanovené hranice pro využití zjednodušeného vykazování a podrobnější rozpracování** oblasti zjednodušeného vykazování v rozsahu stávajícího obecného nařízení.

V oblasti vykazování pokroku v implementaci opatření („Measures“) v NRPP (Příloha IX) navržená struktura neodpovídá struktuře NRPP z Přílohy V. **ČR požaduje šablonu k NRPP upřesnit, specifikovat způsob plnění (číselně/textově) a textaci uvést do souladu s návrhem nařízení k výkonnostnímu rámci.** Šablona monitorování musí být plně sladěna s logikou NRPP a co nejjednodušší, aby se předešlo duplicitám, a zvláště pak s důrazem na zbytečnou administrativní zátěž.

□ Obecné a specifické cíle (články 2–3)

ČR oceňuje, že návrh nařízení reflektuje obranu jako nově identifikovanou prioritu v souladu se strategickou vizí zveřejněnou v Bílé knize o obraně z března 2025 a vítá možnost využít finanční prostředky na podporu a posílení obranyschopnosti členských zemí EU.

ČR žádá doplnění článku 2 a 3 tak, aby výslovně umožnil opatření v oblasti vnitřní bezpečnosti, migrace, azylu a správy hranic a vízové politiky. Uvedení pouze specifických cílů týkajících se obrany, bezpečnosti a připravenosti na krize a katastrofy, je velmi zužující a zmatečné a ani zdaleka nepostihuje skutečné oblasti podpory definované v dotčených třech návrzích nařízení týkajících politiky vnitřních věcí. Absence této oblasti mezi obecnými cíli zcela, je pak zásadním nedostatkem.

Přestože je v návrhu nařízení opětovně (po vyloučení v období 2021–2027) podporováno budování administrativních kapacit, **ČR se domnívá, že by tento koncept měl být rozšířen i na potřebné budování absorpční kapacity.** Pro ČR je klíčové zaměřit se na podporu žadatelů v problémových regionech vymezených zejména ve Strategii regionálního rozvoje. Z hlediska velikostní struktury by se opatření měla zaměřit především na menší obce či menší žadatele obecně, protože jejich možnosti připravit dostatečné množství kvalitních projektů jsou ve srovnání s většími subjekty jen omezené.

ČR vítá rozhodnutí zaměřovat se na regionální nerovnováhu a soustředění podpory na nejméně zvýhodněné regiony. **ČR se proto zavazuje, že bude pokračovat v transformaci regionů se strukturálními problémy.**

□ Horizontální principy a podmínky (články 7–9)

ČR může v zásadě souhlasit s horizontálními principy vyjmenovanými v čl. 7 odst. 1 až 4, ale bude požadovat, aby **jejich aplikace byla přiměřená a refletovala specifika jednotlivých sektorů**, zejména zemědělství (viz čl. 7 odst. 3), kde je potřeba vyhnout se duplicitním nebo nadbytečným povinnostem.

K otázce synergií podle článku 7 odst. 5 má **ČR zájem o zajištění efektivních synergií mezi Fondem a dalšími nástroji Unie**, přičemž **upozorňuje na nutnost definice rozhraní mezi nástroji.** ČR v tomto kontextu **upozorňuje i na potenciální tematické překryvy mezi navrženým Fondem a mj. Evropským fondem pro konkurenceschopnost**, které mohou způsobit obtíže při zamezení dvojího financování. Zároveň upozorňuje i na to, že dvojímu financování nelze v některých případech zamezit bez znalosti podkladových dokumentů, případně souvisejících výdajů. ČR požaduje jasně stanovit pravidla pro ověřování dvojího financování, tj. úroveň, na které probíhá (fáze nacenění milníků a cílů, fáze realizace operací – výstupů/výdajů) a v jakém rozsahu.

Z pohledu **horizontálních podmínek** navrhuje EK podstatnou změnu systému kondicionalit oproti základním podmínkám pro období 2021–2027. Byť v principu může ČR souhlasit s návrhem na zavedení horizontálních podmínek, text obou článků **postrádá vymezení povinností ČS při naplňování podmínek**, např. formou kritérií pro hodnocení naplňování podmínek nebo definice porušení. ČR bude upozorňovat na nutnost nastavení přímé vazby mezi podmínkami a financováním, což z textu nařízení jasně nevyplývá. Podmínky by se měly vztahovat pouze k implementaci NRPP. V případě podmínky k zásadám právního státu se rovněž ČR vymezuje vůči potenciálně duplicitnímu mechanismu a žádá o vysvětlení vazby mezi tímto návrhem nařízení a nařízením 2020/2092, které právě zavádí makrokondicionalitu ve vazbě na otázky právního státu.

ČR považuje za vhodné, aby byl mezi horizontální principy zařazen princip respektování územní dimenze a místně specifický přístup (tzv. „place-based approach“). Jeden z jeho aspektů se částečně objevuje v článku 75, ale děje se tak pouze pro integrovaný územní a městský rozvoj. ČR požaduje, aby uplatnění územní dimenze a místně specifického přístupu

bylo závazné ve všech intervencích, kromě oblasti vnitřních záležitostí, kde jsou relevantní a odůvodněné.

□ **Technická pomoc (články 12 a 13)**

ČR vnímá technickou pomoc (dále jen TP) jako klíčový nástroj pro úspěšnou implementaci nového komplexního NRPP. **Princip paušální sazby pro TP proto ČR vítá jako zjednodušení, avšak bude chtít diskutovat možnosti jejího navýšení, aby pokryla zvýšené náklady na správu integrovaných politik.** Zároveň ČR zásadně trvá na tom, aby **financování TP bylo stabilní a předvídatelné**, a aby se již vynaložené prostředky na implementaci NRPP nemusely zpětně vracet. Pro zajištění funkčnosti celé implementační struktury ČR rovněž **podporuje princip vyváženého a spravedlivého rozdělení prostředků na TP mezi jednotlivé kapitoly NRPP.**

□ **Finanční rámec (články 10–20)**

ČR bude usilovat o snížení částky flexibility pod navržených 25 % alokace. Současně bude prosazovat zachování povinnosti přidělit tuto částku příslušnému ČS.

ČR bude prosazovat prodloužení lhůty pro uplatnění pravidla dekomitmentu a upřesnění pravidel, podle kterých se případný dekomitment dotkne jednotlivých kapitol NRPP, resp. plánu Interreg.

ČR nesouhlasí s pravidlem, podle kterého by záloha pro rok 2028 nebyla přidělena, pokud by nedošlo ke schválení NRPP prováděcím rozhodnutím Rady do 31. července 2028, a bude prosazovat vyplacení této tranše bezodkladně po schválení NRPP, případně spolu se zálohami na další roky.

Zejména v případě přechodu na výlučný výkonnostní model bude **ČR usilovat o vyjasnění pravidel národního spolufinancování**, přičemž bude v této oblasti prosazovat stanovení zvláštních pravidel pro intervence Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, intervence v oblasti sociální soudržnosti a ochrany posílení základních práv, demokracie, vlády práva a hodnot Unie a taktéž pro opatření v oblasti vnitřních věcí.

□ **Národní partnerský a regionální plán a jeho schvalování (články 21–25)**

ČR nesouhlasí s textací, že NRPP má efektivně řešit všechny nebo významný počet výzev vyplývajících z Evropského semestru (dále jen ES) a specifických doporučení Rady, dokumentů a strategií pro oblast vnitřních věcí. ČR nepochybuje, že řada z uvedených výzev bude v NRPP zahrnuta, ale je proti takto přísnému nastavení a svázání NRPP, neboť některé tyto výzvy je pro ČS efektivnější řešit mimo NRPP s využitím národních zdrojů. **ČS by tak měl v NRPP identifikovat, které jeho části přímo či nepřímo plní uvedené výzvy a další relevantní dokumenty, nikoliv být jimi zcela svázán.**

ČR, na základě zkušeností z období 2021–2027, považuje stanovených min. 43 % alokace NRPP na klima za příliš ambiciózní a bude usilovat o jeho snížení.

ČR navrhuje stanovenou povinnost předkládání NRPP ke schválení Radě omezit pouze na první verzi NRPP. S ohledem na administrativně a časově náročný proces revizí ČR požaduje, aby změny NRPP byly ponechány pouze na úrovni ČS a EK, bez povinnosti schválení změn NRPP Radou. Zapojení Rady (a schválení Radou) ponechat v případě, že by změněný/upravený NRPP nově obsahoval půjčky ČS.

ČR bude požadovat maximální flexibilitu při procesu změn NRPP.

□ Společná zemědělská politika (články 35–45)

ČR obecně vnímá pozitivně výčet intervencí, na základě kterých bude mít ČS možnost flexibilně zvolit vhodná opatření k řešení potřeb (článek 35). Nicméně k řadě konkrétních znění u jednotlivých odstavců má ČR určité výhrady; zejména k míře podpory u investic ve vazbě na životní prostředí (zde požadujeme možnost 100% podpory) či k míře národního spolufinancování u sektorových intervencí.

ČR zásadně nesouhlasí s povinným zavedením maximální a minimální plánované průměrné podpory na hektar u degresivní podpory příjmu. Takovéto vymezení jde proti principu deklarované subsidiarity a flexibility pro ČS a nelze tak zajistit kontinuitu se stávajícím obdobím a očekáváním zemědělců. U nástrojů, které jsou zacíleny na podporu příjmu, by ČS měly mít možnost nastavit vlastní podmínky a reflektovat tak národní specifika.

Řada ustanovení ve vazbě na klasifikaci zemědělských postupů a použití pravidel WTO musí být dále vysvětlena, a to s ohledem na správnou volbu kalkulace plateb.

□ Řízení plánu (články 49 a 50)

ČR nesouhlasí s aktuálním popisem a nastavením subjektů zapojených a odpovědných za realizaci NRPP a určením jejich rolí. ČR považuje za klíčové jasně vymezit kompetence a činnosti jednotlivých institucí zapojených do implementace NRPP, aby se předešlo překryvům a zbytečné složitosti. Zdůrazňuje potřebu konzistence napříč nařízeními a apeluje na využití stávajících osvědčených struktur v ČS a respektování jejich legislativního prostředí. ČR požaduje, aby činnosti tradičně vykonávané certifikačním orgánem/subjektem vykonávajícím účetní funkci (zejména odesílání žádostí o platbu a příjem plateb od EK a poskytování predikcí žádostí o platbu) nemusely být nově svěřovány koordinačnímu orgánu, a aby odpovědnost za kapitoly NRPP zůstala v kompetenci ČS. ČR trvá také na doplnění oblasti vnitřních věcí do výčtu orgánů v článku 49 odst. 2, neboť na ně platí stejná pravidla jako u ostatních částí NRPP. Souhlasí s přiměřeným rozdělováním prostředků mezi kapitoly NRPP, ale trvá na tom, aby konkrétní finanční toky byly řízeny na národní úrovni.

□ Monitorovací opatření (články 54-56)

ČR podporuje možnost vzniku více monitorovacích výborů a jednoho koordinačního výboru na národní úrovni, který by zajišťoval dohled nad implementací NRPP jako celku. ČR nesouhlasí s tím, aby články 55 a 56 upravovaly i koordinační výbor, a požaduje jeho samostatné vymezení. ČR vnímá, že zatímco monitorovací výbory by měly řešit záležitosti týkající se specifických kapitol NRPP, koordinační výbor by se měl zabývat horizontálními tématy, jako jsou úpravy NRPP, přesuny prostředků či řízení rizik. Funkce uvedené v článku 56 by měly náležet výhradně monitorovacím výborům. Dále ČR požaduje vyjasnění pojmu „rovné zastoupení partnerů“, a považuje výběr členů formou „veřejné procedury“ za administrativní zátěž. ČR rovněž požaduje, aby schvalování strategií územního rozvoje probíhalo na územní, nikoli národní úrovni. ČR poukazuje na nesoulad v článku 56. ČR se domnívá, že koordinační výbor by měl mít možnost zvrátit rozhodnutí monitorovacího výboru. Mělo by se ale jednat pouze o situace, které se týkají celého NRPP, jinak by role koordinačního výboru byla čistě formální.

□ Odpovědnost ČS a funkce ŘO (článek 51 a 58)

V nařízení se zmiňuje potřeba ochrany finančních zájmů EU, například zabráněním dvojího financování. **ČR za tímto účelem apeluje na EK, aby do nadcházejícího programového období odzkoušela a připravila nástroj Arachne+** (článek 36 odst. 2, písm. d) nařízení (EU, Euratom) č. 2024/2509). Od nástroje Arachne+ ČR očekává, že bude mít i další funkcionality týkající se řídicí kontroly – tj. vedle dvojího financování i ověřování střetu zájmů, napojení na země, na které jsou uvaleny sankce a dále například pletichy ve veřejných zakázkách.

ČR vyzývá EK, aby upravila formulaci v článku 51 odst. 1 písm. b) tak, aby z ní vyplynula **jednoznačná povinnost/oprávnění, co mají ŘO prověřovat a v jakém rozsahu**, zejména ve vztahu k naplňování legislativy. ČR požaduje po EK poskytnutí nástroje či doporučení, jak má ČS tuto povinnost ve výkonnostním modelu naplnit, aby to bylo v souladu s principem neověřování nákladů a zároveň bylo umožněno vícezdrojové financování, zejména v případech, kdy bude podpora příjemcům poskytnuta formou ZMV. Dané se týká rovněž ověření aplikace pravidel veřejného zadávání bez podkladových dokumentů, případně souvisejících výdajů. ČR požaduje upřesnit, jak přesně má ČS tuto povinnost naplňovat.

ČR upozorňuje na nesoulad v nastavení povinností ŘO (článek 51 odst. 1 písm. b), c)) **a ČS** (článek 58 odst. 1 a 2) v oblasti zajištění souladu s relevantními právními předpisy a nastavení řídicího a kontrolního systému.

ČR považuje navrženou lhůtu 10 let uvedenou v článku 58 odst. 2 písm. i) **za nepřiměřenou a bude usilovat o její výrazné zkrácení** nebo úpravu referenčního okamžiku, ke kterému se lhůta váže.

□ **Řízení a finanční pravidla (články 58–70)**

V případě zachování výlučného výkonnostního modelu bude **ČR požadovat odstranění povinnosti ČS potvrdit** v závěrečném balíčku pro poskytnutí jistoty za poslední finanční rok, **že celkové platby z EK nepřevyšují částku proplacenou příjemcům.**

ČR vítá možnost ČS zasílat žádosti o platbu do EK až šestkrát ročně, nicméně **bude žádat o odstranění navrženého omezení pro jejich odesílání v kalendářním roce pouze do 31. října.**

Podmínky přerušení, resp. pozastavení plateb jsou stanoveny velmi vágně a ČR bude usilovat o jejich zpřesnění, včetně doplnění úpravy, podle které se případné přerušení, resp. pozastavení, bude týkat pouze části žádosti o platbu dotčené pochybením.

Co se týče pravidel pro provedení finančních oprav ze strany EK, bude **ČR požadovat vyjasnění, za jakých okolností je ČS oprávněn částku odpovídající finanční opravě znovu použít v rámci NRPP** a za jakých okolností naopak část alokace definitivně ztrácí (čistá oprava).

ČR bude usilovat o zpřesnění pravidel pro zachování (trvalost) opatření.

□ **Sběr a uchovávání dat (článek 63)**

ČR bude rozporovat rozsah a objem uchovávaných dat ve strukturované podobě. Tento má vždy zohledňovat potřeby administrace a monitorování operace či typu operace a vykazování údajů směrem k EK. Navržený rozsah dat je v rozporu s principem zjednodušování a klade nadměrné požadavky na informační systémy a administrativní kapacitu žadatele/příjemce. ČR proto bude usilovat o úpravu článku tak, aby rozsah shromažďovaných dat ve strukturované podobě odpovídal skutečným potřebám jejich využití.

□ Finanční nástroje (článek 71)

ČR oceňuje kontinuitu pravidel vztahujících se na implementaci finančních nástrojů i pro nadcházející období. V rámci vyjednávání **bude ČR prosazovat dílčí úpravy, které přinesou větší flexibilitu a pomůžou vyjasnit některé oblasti.**

HLAVA I – Obecná ustanovení (články 1–41)

ČR žádá o doplnění článku 2 tak, aby výslovně umožnil opatření v oblasti migrace, azylu a správy hranic v souladu s Hlavou V SFEU a politickými prioritami EU (Hlava V SFEU, prohlášení předsedkyně Komise – Statement_25_1851).

ČR žádá o doplnění článku 3 tak, aby výslovně umožnil opatření v oblasti vnitřní bezpečnosti, migrace, ochrany hranic a vízové politiky. Uvedení pouze specifických cílů týkajících se obrany, bezpečnosti a připravenosti na krize a katastrofy, je velmi zužující a zmatečné a ani zdaleka nepostihuje skutečné oblasti podpory definované v dotčených třech návrzích nařízení týkajících politiky vnitřních věcí. Oblasti vnitřní bezpečnosti, migrace, azylu a správy hranic a vízové politiky by měly být definovány v samostatném písmeni, odděleně od podpory obranné politiky.

ČR se domnívá, že by měly být dále vyjasněny průniky cílů v oblasti životního prostředí (např. v odstavci 1 (a) (x)) **s nařízením k podmínkám pro SZP.**

U čl 3, 1. a) bod iv) se ČR chce ujistit, že pojem “ICT connectivity” zahrnuje rovněž podporu výstavby sítí vysokorychlostního internetu.

Znění článku 3 odst. 1 písm. e) bod (iii) považuje ČR za nedostatečné, protože se zaměřuje pouze na administrativní kapacity, přičemž pro řádné využití Fondu ke stanoveným cílům je **podstatné podpořit vedle administrativní také absorpční kapacitu** na straně příjemců podpory, a to především v méně vyspělých regionech.

ČR požaduje v článku 3 odst. 1 písm. e) doplnit slovo participation, případně sousloví democratic participation. Současné znění, které explicitně odkazuje pouze na participaci mladých lidí (youth participation), považuje ČR za nedostatečné a zužující. Jedná se totiž o klíčový prvek pro udržení a rozvoj otevřené, demokratické a inkluzivní společnosti a významně přispívá k odolnosti evropské demokracie.

Definice uvedené v článku 4, odst. 2-12, 17-19 a 36-41 ČR vnímá jako dostatečné a nebudou z její strany rozporovány, pokud nedojde ke změně textu při vyjednávání článků nařízení. Naopak **ČR požaduje vysvětlit a sladit pojmy „operace“, „intervence“, „intervenní pole“ „opatření“, a to i s ohledem na specifika plošných podpor SZP.** Pro SZP byly pojmy opatření a intervence ve dvou minulých obdobích synonymem. ČR požaduje vydefinovat i pojem “přemístění” (“relocation”) použitý v článku 69 odst. 4.

ČR zásadně nesouhlasí s definicí zemědělce dle článku 4 odst. 3 písm. c), která přinese významnou administrativní náročnost implementace tohoto nového kritéria a zejména výraznou měrou takové nastavení ovlivní strukturu příjemců s dopady na podniky, jež mají diversifikovanou výrobu. Struktura zemědělských podniků v ČR je velmi široká a při aplikaci nové definice zemědělce bude omezena řada podniků. V současné SZP je definován „aktivní zemědělec“, na jehož základě mají ČS možnost nastavit si objektivní a nediskriminační kritéria (příjmové testy, vklady práce v zemědělském podniku, předmět podnikání a zápis jejich zemědělských činností v celostátních nebo regionálních rejstřících) s tím, že zemědělská činnost není nevýznamná. Nové pojetí, kdy má ČS u žadatelů definovat, že hlavní činností je zemědělství, vyřadí množství podniků, kteří hospodaří na zemědělské půdě a významně přispívají k zajištění potravinové bezpečnosti a hospodaří ekologicky nebo

udržitelnými postupy, ale mají diversifikovanou výrobu, a tudíž zemědělská činnost není převládající či hlavní. **Zároveň není ČR jasné, co se rozumí pojmem „malá právnická osoba“, která vykonává zemědělskou činnost.**

V článku 4 odst. 13 a 35 je zaváděn nový pojem „výplatní hodnota“ (pay-out value), který v rámci navrženého výlučně výkonnostního modelu představuje částku, kterou EK vyplatí ČR za pokrok dosažený při provádění opatření NRPP, resp. za dosažené milníky a cíle. Návrh nařízení již nepočítá s institutem způsobilého výdaje. Stejně tak definice nesrovnalosti by v rámci výkonnostního modelu měla být změněna tak, že namísto neoprávněného výdaje z rozpočtu EU bude rozhodující faktické či hrozící proplacení neoprávněného milníku, cíle či výstupu. **Navržená definice nesrovnalosti dle ČR potenciálně snižuje právní jistotu** tím, že se rozšiřuje prostor pro interpretaci toho, jaké porušení aplikovatelných právních předpisů může mít dopad na plnění milníků a cílů a v jakém rozsahu. V případě znovuzavedení možnosti vykázat kromě dosažených výsledků i konkrétní výdaje ČR považuje za nutné tyto pojmy upravit.

ČR souhlasí se zněním článku 5.

ČR oceňuje, že návrh nařízení stanoví v článku 6 povinnost EK konzultovat s partnery na úrovni EU alespoň jednou ročně. Domníváme se však, že ustanovení není dostatečně konkrétní, pokud jde o okruh partnerů, kteří mají být do konzultací zahrnuti. **ČR se domnívá, že by se konzultace měly vztahovat na všechny kategorie partnerů** uvedené v článku 6 odst. 1 písm. a) – d) a bude požadovat vyjasnění u tohoto bodu. ČR oceňuje, že znění čl. 6 odst. 5 nastavuje princip partnerství specificky pro oblast vnitřních věcí.

ČR v zásadě souhlasí s horizontálními principy vyjmenovanými v článku 7 odst. 1 a 2 a jejich aplikaci na NRPP. Ve vztahu k podpoře genderové rovnosti **ČR však upozorňuje, že podmínky uvedené v článku 7 návrhu nařízení o výkonnostním rámci stanovují přísnější kritéria** (aktivní podporu genderové rovnosti) než článek 7 odst. 2 tohoto nařízení (zajistit, aby nedocházelo k diskriminaci). ČR považuje za nutné vyjasnit vazbu mezi článkem 7 tohoto nařízení a článkem 7 nařízení o výkonnostním rámci.

K článku 7 odst. 3 lze konstatovat, že s principem podmínění některých plateb pro opatření SZP (dnes přímé platby I. a platby II. pilíře na plochu a na zvířata), nově „farm stewardship requirements“ ČR souhlasí.

Aplikace horizontálních principů by podle ČR měla být přiměřená a reflektovat specifika jednotlivých sektorů, zejména zemědělství, kde je potřeba vyhnout se duplicitním nebo nadbytečným povinnostem.

Stejně jako u ostatních ustanovení týkajících se výlučně SZP, **navrhuje ČR vynětí článku 7 odst. 3 do samostatné právní úpravy.**

ČR obecně souhlasí s principem doplňkovosti tak, jak je navržený v článku 7 odst. 4.

Ve vztahu k článku 7 odst. 5 ČR souhlasí s tím, že je potřeba zajistit účinnou koordinaci, konzistentnost a synergie mezi Fondem a jinými nástroji EU. **ČR nicméně upozorňuje na značné tematické překryvy ve specifických cílech napříč fondy v rámci návrhu VFR2028+**, mj. mezi Fondem a Evropským fondem pro konkurenceschopnost. Tyto tematické překryvy mohou v některých případech způsobit obtíže v zamezení dvojího financování. ČR považuje v tomto kontextu za nutné, aby bylo vyjasněno rozhraní mezi jednotlivými nástroji, jakož i role a funkce jednotlivých programů, přičemž by Evropský fond pro konkurenceschopnost měl podporovat primárně evropské projekty se strategickým přesahem. ČR upozorňuje taktéž na to, že dvojímu financování nelze v některých případech zamezit

bez znalosti podkladových dokumentů, případně souvisejících výdajů a smluvní dokumentace a bude třeba ze strany EK vyjasnit rozsah řídicí kontroly co se týče výdajů realizovaných příjemci. Forma spolupráce mezi EK a ČS za tímto účelem by měla být vyjasněna v průběhu vyjednávání. To platí i pro zmíněnou spolupráci v oblasti intervencí financovaných kumulativně z Fondu a z jiných programů EU.

Definice dvojího financování je stanovena tak, že podpora, milníky a cíle nesmí pokrývat stejné náklady. To vnímáme jako nacenění (costing) milníků a cílů pro účely nastavení hodnot v NRPP, nikoliv jako ověřování skutečných výdajů v rámci operací. Požadujeme jasně stanovit, v jaké fázi a jakém rozsahu se má ČS zaměřit na ověřování dvojího financování (costing, skutečné výdaje). Pokud se jedná pouze o fázi costingu, je nutné dané jasné vymezit v článku 51, kdy by ŘO neověřoval výdaje, ale pouze soulad nastavení aktivit / výstupů. Zároveň by mělo být možno financovat synergické a komplementární aktivity v rámci těchto operací na základě jasného oddělení nákladů/výstupů financovaných z různých zdrojů.

ČR může souhlasit se zavedením horizontálních podmínek v návrhu článků 8 a 9 a bere na vědomí z toho plynoucí povinnosti, tedy že ČS zavedou a udržují účinné mechanismy k zajištění souladu opatření podporovaných NRPP a jejich provádění s příslušnými ustanoveními Listiny základních práv EU po celou dobu provádění Fondu a zajistí dodržování zásad právního státu. Textace článků 8 a 9 je nicméně nejasná, co do rozsahu a cíle, kterého má být dosaženo v rámci implementace NRPP. ČR považuje za klíčové, aby se horizontální podmínky primárně vztahovaly na samotnou implementaci NRPP a s ní bezprostředně související systémové otázky, nikoliv na jakoukoliv otázku související s dodržováním základních práv nebo právního státu v daném ČS. Tím by totiž mohl být výrazně narušen princip právní jistoty a rovného zacházení s ČS. **ČR proto požaduje, aby návrh nařízení byl doplněn o ustanovení, které jasně stanoví, že horizontální podmínky a možné sankce za jejich nedodržení jsou aplikovatelné pouze na porušení, k němuž došlo v rámci samotné implementace či přípravy NRPP.** Cílem je vyjasnit vazbu a způsob, jakým bude uplatněn režim podmíněnosti podle článků 8 a 9 a vyloučit duplicitní aplikaci s jinými stávajícími režimy. Celkově ČR požaduje, aby obdobně k režimu základních podmínek pro období 2021–2027 došlo k vydefinování konkrétních opatření/kritérií, které mají být splněny, aby dané horizontální podmínky mohly být deklarované jako naplněné. Z hlediska právní jistoty musí mít ČS jasno, zda mají pouze zajišťovat soulad operací s Listinou a principy právního státu podobně anebo zda musí pro splnění daných podmínek v rámci NRPP a jeho implementace pracovat na zlepšování dodržování základních práv a principů právního státu a rozpracovávat v NRPP opatření za tímto účelem. Pokud tomu tak má být, musí být jasné určeno, o jaká opatření má jít, z čeho mají vycházet a co zajišťovat apod. Definici kritérií vnímáme jako klíčovou pro zajištění rovného zacházení ke všem ČS. Proto by kritéria měla ideálně být součástí nařízení, popř. by mohla být obsažena v závazných pokynech EK, které zajistí jednotnost výkladu. V této souvislosti je případně možné alternativně uvést i jasnou definici, co znamená „porušení“ daných horizontálních podmínek.

Nejasná je z pohledu ČR také praktická souvislost mezi stále platným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie a horizontální podmínkou podle článku 9 návrhu nařízení. **ČR upozorňuje, že tím může dojít k duplicitní aplikaci obou režimů podmíněnosti.** Dlouhodobě ČR zastává stanovisko, že je potřeba vyvarovat se duplicit vzhledem k existujícím, již etablovaným mechanismům.

S ohledem na zmínku o Zprávě o právním státu je podle ČR zapotřebí zdůraznit, že podstatou zprávy je vytvořit objektivní a nestranný podklad pro diskusi všech ČS bez arbitrárních závěrů. Jeho účinnost tkví právě v nenásilné podpoře a pozitivní motivaci při reformním úsilí.

Překlápění jeho výsledků do tohoto mechanismu by mohlo ohrozit jeho dosud pozitivní přijetí mezi ČS. **ČR se domnívá, že je zapotřebí vysvětlit provázanost navrhovaného mechanismu se Zprávou o právním státu** a nedělat rovnítko mezi horizontální podmínkou a dobrovolnými doporučeními vyplývajícími ze zprávy.

Závěrem a vzhledem k tomu, že dochází k zásadní změně v pojetí mechanismů kondicionalit, a to významnou redukcí počtu podmínek a zánikem konceptu tematických základních podmínek, **ČR bude požadovat vysvětlení či další informace o tom, jak budou zajištěny klíčové strategické vazby a dosaženo reformních změn v rámci nového modelu.** Dosavadní model základních podmínek v oblasti lidských práv a rovnosti (zejm. v oblasti genderové rovnosti, začleňování Romů či zohledňování potřeb osob se zdravotním postižením) považovala ČR za efektivní nástroj pro prosazování základních hodnot EU. Z pohledu ČR je zásadní zajistit, aby nový model nadále představoval účinné prosazování těchto hodnot na úrovni EU.

HLAVA II – Finanční rámec (články 10–20)

ČR oceňuje stanovení minimálního podílu 14 % na sociální cíle v článku 10 odst. 5, nicméně **upozorňuje na rozpor s nařízením o Evropském sociálním fondu** (dále jen ESF), které v recitálu 12 hovoří o potřebě stanovit minimální podíl a částky ESF. Návrh nařízení však hovoří o částce na plnění sociálních cílů EU s tím, že se do jejich výše načítají určitým (a relativně vysokým) koeficientem také intervence mimo tradiční oblasti podporované z ESF, resp. mimo specifické cíle dle článku 3 písm. c). ČR proto považuje za nezbytné v nařízeních tuto záležitost vyjasnit, aby bylo jednoznačné, jak přesně se limit počítá a čím jej lze naplnit.

ČR zdůrazňuje ve vazbě na znění článků 10 a 11, že tradiční politiky soudržnosti a zemědělství jsou dlouhodobými prioritami ČR. Nově klade ČR velký důraz mj. i na obranu a bezpečnost (vč. vojenské mobility, podpory obranného průmyslu, vnitřní bezpečnosti, ochrany hranic a boje proti nelegální migraci). **Zajištění odpovídajícího rozpočtu na Fond a NRPP je proto pro ČR jednou z klíčových priorit** v rámci vyjednávání o budoucí podobě Víceletého finančního rámce na roky 2028–2034. **ČR vítá vyčlenění samostatné obálky pro oblast vnitřních věcí.**

S ohledem na množství výzev, kterým EU čelí, bude pro ČR zásadní, aby pokles národních obálek nebyl příliš citelný, **a bude proto podporovat a prosazovat vytvoření záchranných sítí ke zmírnění poklesu a maximální synergie, včetně flexibility ve využití prostředků z ostatních částí evropského rozpočtu.**

ČR obecně podporuje stanovení minimálních alokací pro jednotlivé ČS na klíčové součásti Fondu/oblasti definované ve smlouvách. V tomto kontextu bude ČR po EK požadovat detailnější informace k metodice výpočtu a užitým datům a bude podporovat a prosazovat takové ukazatele, které budou jednoduché, přehledné a nebudou ČR v rámci výpočtů alokace znevýhodňovat.

ČR bere na vědomí vytvoření EU Facility, která by měla pomoci reagovat na nově vzniklé výzvy, stejně jako vyčlenění části prostředků na technickou podporu. Reálný způsob provádění EU Facility nicméně považuje za ne příliš srozumitelný a bude proto požadovat více informací a detailů k jejímu zamýšlenému fungování.

ČR bere na vědomí možnost dodatečných příspěvků do NRPP ze strany ČS (ve formě vnějších účelově vázaných příjmů), ať již ve formě přímých příspěvků nebo formou záruk,

a naopak flexibilitu, která umožní, aby část prostředků určených na migraci, ochranu hranic nebo bezpečnost byla přesunuta na cíle stanovené v některém z těchto sektorových nařízení.

ČR zdůrazňuje k článkům 12 a 13, které upravují TP z iniciativy EK a ČS, že **považuje TP za klíčový horizontální nástroj pro zajištění kvalitní a efektivní implementace fondů EU. Vůči návrhu článku 12, který upravuje TP z podnětu EK, nemá ČR zvláštní výhrady.** Nicméně vznese požadavek na možnost zapojení ČS v rámci podporovaných aktivit EK vedoucích k technické a administrativní podpoře při realizaci NRPP.

Zavedení paušální sazby (flat-rate) pro TP na iniciativu ČS, uvedenou v článku 13, vnímá ČR v principu pozitivně a jako celkové zjednodušení, které může snížit administrativní zátěž spojenou s vykazováním skutečných nákladů a umožnit jednotlivým subjektům soustředit se na kvalitní implementaci NRPP. Nicméně **navržená sazba „až do výše 3 %“** (resp. 8 % pro Interreg) **je dle ČR nedostatečná.** ČR se domnívá, že nový model pro NRPP představuje zásadní změnu celého implementačního systému, kdy integruje doposud oddělené a samostatně řízené politiky (politika soudržnosti, SZP, vnitřní věci) pod jednu střechu. To z pohledu ČR klade bezprecedentní nároky na koordinaci, vývoj nových IT systémů, nastavení kontrolních mechanismů pro výkonnostní model a posílení administrativních kapacit napříč celou implementační strukturou. Je zřejmé, že správa mnohem komplexnějšího NRPP si vyžádá více zdrojů. Rovněž tak v případě fondů vnitřních věcí, pro které byla paušální sazba povinně zavedena v současném období 2021–2027 a platí dle článku 36 nařízení EU 2021/1060 paušál ve výši 6 %, tedy dvojnásobek současného návrhu nařízení. Argumentaci dále posiluje očekávané snížení celkového objemu VFR2028+, což dle ČR znamená, že pro zachování alespoň srovnatelné absolutní částky na TP je nutné procentuální sazbu navýšit.

ČR proto bude chtít ve vyjednávání diskutovat o možnosti navýšení TP, aby pokryla zvýšené náklady na správu integrovaných politik. Ustanovení v článku 13 odst. 3, které by nutilo ČS vracet již vynaložené a oprávněně využité prostředky na TP v případě snížení alokace (např. z důvodu finančních oprav či zrušení závazků), **je pro ČR zásadně nepřijatelné.** Dle ČR prostředky na TP představují nezbytné náklady na zřízení a provoz administrativních a řídicích kapacit (mzdy, nájmy, IT systémy). Tyto náklady jsou vynaloženy bez ohledu na finální výši proplacených investic. Navrhovaný mechanismus by z pohledu ČR zavedl nepřijatelnou retroaktivitu, narušil by schopnost ČS budovat stabilní a profesionální týmy a je v přímém rozporu s principem právní jistoty a předvídatelnosti. **ČR proto bude prosazovat úpravu tohoto ustanovení. ČR se domnívá, že administrativní kapacity musí být financovány stabilně a bez rizika,** že legitimně vynaložené prostředky budou muset být o několik let později vráceny z důvodů, které implementační subjekt nemohl ovlivnit.

ČR podporuje zachování principu v ustanovení v článku 13, odst. 4, které ukládá ČS povinnost zajistit, aby prostředky na TP byly rozděleny „vyváženě a přiměřeně“ mezi všechny kapitoly NRPP. ČR vnímá tento základní záměr jako správný a důležitý. Pro efektivní fungování je dle ČR nezbytné, aby každý implementační subjekt měl od počátku programového období jistotu ohledně zdrojů, které bude mít k dispozici na své administrativní a řídicí kapacity. To posiluje předvídatelnost, umožňuje dlouhodobé plánování a zajišťuje, že žádná z politických oblastí nebude podfinancována na úkor jiné.

ČR vítá možnost využít TP k přípravě reforem zahrnutých v NRPP, ale uvítala by bližší informace, jakým způsobem bude technická podpora reforem realizována a zda budou další informace k technické podpoře reforem popsány detailněji v samostatném metodickém dokumentu EK.

ČR vyjadřuje nesouhlas se zněním článku 14 odst. 2, kde je pro NRPP stanovena částka flexibility ve výši 25 % finančního příspěvku pro ČS, přičemž jsou navržena pravidla pro její přidělení (její 3/5 lze v zásadě přidělit až po přezkumu v polovině období, ve výjimečných a odůvodněných případech i dříve). Částka 25 % alokace se ČR jeví jako příliš vysoká a omezující přípravu komplexního plánu pro celé období. **ČR bude usilovat o její snížení.** V každém případě musí být zachována povinnost přidělit částku flexibility příslušnému ČS.

ČR vyjadřuje nesouhlas se zněním článku 15, který zkracuje lhůtu, po jejímž uplynutí dochází ke zrušení přidělení prostředků na závazek (decommitment), pro NRPP a plán Interreg oproti období 2021–2027 (tři roky – n+3) na 10 měsíců (n+10 m). To je i při relativním navýšení ročních záloh (podle článku 17 odst. 1) z pohledu ČR velmi krátká lhůta pro vykazání dostatečného objemu závazků v žádostech o platbu do EK. Včasné zahájení odesílání žádostí o platbu do EK je přitom podmíněno schválením NRPP ze strany Rady (v případě plánu Interreg ze strany EK) a stanovením milníků a cílů, resp. jejich výplatní hodnoty, prováděcím rozhodnutím EK (podle článku 23), jejichž vydání nemůže ČS přímo ovlivnit. Stávající návrh n+10m je pro ČR neakceptovatelný. **ČR tak bude usilovat o stanovení delší lhůty pro decommitment.** Současně je třeba upřesnit pravidla, podle kterých se případný decommitment dotkne jednotlivých kapitol NRPP, resp. plánu Interreg (článek 16 odst. 3 a 4).

V článku 17 odst. 1 je stanoveno roční předfinancování pro NRPP z rozpočtu EU, a to v roce 2028 ve výši 4 % celkové přidělené alokace pro ČS a v letech 2029 a 2030 pak vždy ve výši 3 % alokace (celkem 10 % celkové alokace pro ČS). **ČR nesouhlasí s pravidlem, podle kterého by záloha pro rok 2028 nebyla přidělena, pokud by nedošlo ke schválení NRPP prováděcím rozhodnutím Rady do 31. července 2028.** Pokud by došlo ke zpoždění s přijetím tohoto rozhodnutí, pak je dle ČR nutné zálohu pro rok 2028 vyplatit bezodkladně poté, případně spolu se zálohami na další roky. Samotnou výši záloh považuje ČR za nutné posuzovat komplexně s ostatními finančními aspekty, zejména v souvislosti s pravidly decommitmentu a zvoleným modelem vykazování částek v žádostech do EK.

K článku 18, upravujícím žádost o podporu prostřednictvím půjčky, a článku 19, upravujícím dohodu o půjčce a výpůjční a zápůjční operace, se ČR domnívá, že stejná konstrukce půjček je již použita pro v současnosti plněné Národní plány obnovy v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a ČR sama půjčku čerpá. **Obecně se však ČR staví velmi opatrně a rezervovaně k jakémukoli dluhovému financování v rámci NRPP.** V případě, že by tato možnost byla zachována, bude pro ČR klíčové zajistit, aby půjčky EK neohrozily kredibilitu a rating EU a aby byl v rámci headroomu zachován dostatečný prostor na případné financování náhlých neočekávaných událostí a potřeb. Současně bude nutné zajistit, aby náklady na půjčku nesl výhradně dotčený ČS, který půjčky využije, a byly minimalizovány (a ideálně zcela eliminovány) dopady na ostatní ČS (ať již přímé či prostřednictvím rozpočtu EU). Jistou zárukou opodstatněnosti půjček a zamezení morálního hazardu je z pohledu ČR vedle odpovědnosti daného ČS za náklady půjčky i přísný dohled ze strany EK. EK v návrhu předjímá stejný koncept přípravy a hodnocení kondicionalit půjček (článek 22) jako v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. ČS obecně musí stanovit relevantní a hodnotitelné cíle a milníky daných reforem a investic a ty následně zcela naplnit, přičemž dosavadní praxe plateb z Nástroje pro oživení a odolnost ukazuje, že EK je i pod tlakem Evropského účetního dvora příliš striktní v hodnocení a ČS při nesplnění podmínek platby významně krátí.

Ohledně pravidel pro zamezení koncentrace je z pohledu ČR vhodnější, aby tato byla stanovena přísněji (tj. nižší práh), než že celková výše úvěrů pro tři ČS představující nejvyšší podíl poskytnutých úvěrů nepřekročí 60 % celkové disponibilní částky. **ČR nicméně s tímto prahem může souhlasit stejně jako např. v případě nařízení SAFE.**

V článku 20 jsou stanovena **pravidla pro minimální národní spolufinancování** na úrovni opatření v rámci NRPP, a to v závislosti na rozvinutosti daného regionu. Výjimku představují vybrané intervence v rámci SZP, zvláštní pravidla pak platí pro plán Interreg. V souvislosti s navrhovaným přechodem na výkonnostní model ve vztahu k EK je **dle ČR potřeba blíže vyjasnit, jak by měla být tato pravidla promítnuta ve vztahu k příjemcům, resp. zda a jakým způsobem bude nutné dodržení pravidel pro spolufinancování dokládat EK**. ČR se domnívá, že **pro intervence ESF by dále mělo být zachováno pravidlo, podle kterého výdaje související s operacemi mohou být přiděleny na kteroukoli kategorii regionu** pod podmínkou, že daná operace přispívá k dosažení specifických cílů příslušné kapitoly NRPP. Pro intervence v rámci specifických cílů dle článku 3 odst. 1 písm. c) a e), které mají neinvestiční charakter a nelze tedy u nich vyčíslit podíl implementace spadající do méně rozvinutých regionů, bude ČR usilovat o snížení podílu národního spolufinancování, resp. stanovení jednotné míry spolufinancování, jako mají projekty Interreg. **Pro fondy v oblasti vnitřních věcí, které nemají primárně územní či regionální dimenzi, bude ČR požadovat zvláštní úpravu, která by vycházela ze zaběhlé praxe (75 % EU podílu, ve specifických případech až 100 %)**. Obdobně bude požadovat jednotnou míru spolufinancování pro intervence Fondu soudržnosti. **ČR podporuje návrh, podle kterého není vyžadováno národní spolufinancování pro vybrané typy intervencí v oblasti SZP**, přičemž upozorňuje na rozpor mezi článkem 20 odst. 4 a článkem 35 odst. 4 pokud jde o povinnost spolufinancování podpor malých zemědělců podle článku 35 odst. 1 písm. g).

HLAVA III – Národní a regionální partnerské plány (články 21–25)

Článek 21 odst. 3 umožňuje pokračovat ve **financování víceletých závazků** vzniklých před 1. lednem 2028, čímž se zajistí kontinuita se stávajícím obdobím. Ze znění článku dle ČR nevyplyvá, zda se toto ustanovení týká i doplňkové podpory příjmu pro mladé zemědělce, která je v současném období poskytována žadatelům na základě každoroční žádosti po dobu pěti po sobě jdoucích let. **ČR proto požaduje vyjasnění, zda lze pokračovat u této platby s poskytováním podpory po zbývajících dobu do vyčerpání možných pěti let u každého žadatele, a to za podmínek platných v době první žádosti o poskytnutí platby.**

ČR žádá EK o upřesnění, ke kterému datu bude posuzována způsobilost jednotlivých ČS splňujících 90 % HND.

ČR považuje za nutné sladit textaci článku 22 odst. 2 písm. a) se šablonou k NRPP. Zde je uvedeno, že ČS musí přispívat ke všem cílům uvedeným v nařízení. V šabloně je nicméně uvedeno, že jen k relevantním. **ČR podporuje textaci s větší flexibilitou výběru cílů.** Za ČR je důležité, aby výběr konkrétních cílů odpovídal potřebám ČS.

ČR nesouhlasí s textací uvedenou v článku 22 odst. 2 písm. b), že NRPP má efektivně řešit všechny nebo významný počet výzev vyplývajících z ES, specifických doporučení Rady, dokumentů a strategií pro oblast vnitřních věcí. Tato formulace umožňuje subjektivní výklad. ČR nezpochybňuje, že řada uvedených výzev i bude v NRPP zahrnuta, ale je proti takto přísnému nastavení a svázání NRPP s ES a specifickými doporučeními Rady a dalšími relevantními dokumenty. ČR souhlasí s popisem požadovaných dopadů a provazeb ES s NRPP, ale není nutné NRPP provazovat se všemi specifickými doporučeními Rady, neboť některé tyto výzvy je pro ČS efektivnější řešit mimo NRPP s využitím národních zdrojů. Jejich vazba bude hodnocena v rámci procesu ES, ale dvojí vyhodnocení v rámci NRPP,

a ještě na úrovni Rady v rámci ES, považuje ČR za extrémně nadbytečnou a náročnou administrativní zátěž.

Z odst. 2 písm. b) bodu (ii) vyplývá, že **NRPP má zohledňovat pokrok v plnění národních strategií**, zejména plnění Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu ve vazbě na **minimální příspěvek ke klimatu**. Z nařízení však dle ČR není zřejmé, k jakému datu se bude plnění posuzovat. S ohledem na potřebu včasné přípravy NRPP se **ČR domnívá, že je potřeba vyjasnit postup ze strany EK**. Odst. 2 písm. b) bod (ii) dále zmiňuje vazby na CAP doporučení specifická pro ČS, který EK vydá. Z pohledu ČR není zřejmé, kdy tato doporučení mohou ČS očekávat, a zároveň ČR upozorňuje, že je nezbytné je mít k dispozici včas při zpracování analýz pro jednotlivé oblasti podpor.

Odst. 2 písm. f), bod (iii) stanoví povinnost ČS soustředit podporu na specifické typy regionů, jejichž alokace jsou indikativně vyčísleny v šabloně pro NRPP a následně spolu s ním schváleny EK a Radou. Z nařízení dle ČR není jasné, zda i poté zůstává vyčíslení alokací pro tyto typy regionů indikativní, nebo zda je nutné případné změny předkládat EK ke schválení. **ČR nesouhlasí s povinností předkládat případné změny v alokacích na specifické typy regionů v průběhu období EK ke schválení.**

ČR nesouhlasí se zahrnutím alokace fondů vnitřních věcí do základu pro výpočet minimální požadované alokace pro méně rozvinuté regiony. ČR se domnívá, že není možné posuzovat územní aspekty u aktivit týkajících se vnitřní bezpečnosti, které mají mnohdy systémový charakter a nelze jejich efekt přiřadit ke konkrétním regionům.

ČR vítá uvedení konkrétní částky jako záchytného bodu pro stanovení minimální alokace pro méně rozvinuté regiony, nicméně bude vyžadovat po EK postup výpočtu, který byl pro stanovení alokace použit.

U odst. 2 písm. l), který přináší povinnost, aby součástí NRPP byla opatření, která zajistí, že platby příjemcům, konečným příjemcům, dodavatelům a účastníkům nebudou dotčeny v případě přerušení běhu platební lhůty, pozastavení platby či provedení finanční opravy ze strany EK, ČR vnímá, že tato povinnost by měla být omezena na případy, kdy uvedené subjekty nezavinily uvedená opatření ze strany EK. Bude proto prosazovat úpravu v tomto smyslu.

Odst. 2 písm. r) odkazuje na nařízení k výkonnostnímu rámci, který zavádí povinně 43 % příspěvku na klimatické a environmentální cíle v rámci NRPP. **ČR na základě zkušeností z období 2021–2027 považuje stanovené % za příliš ambiciózní a bude usilovat o jeho snížení.**

V článku 23 ČR navrhuje stanovenou povinnost předkládání NRPP ke schválení Radě omezit pouze na první verzi NRPP. S ohledem na administrativně a časově náročný proces revizí ČR požaduje, aby změny NRPP byly ponechány pouze na úrovni ČS a EK, bez povinnosti schválení změn NRPP Radou. Zapojení Rady (a schválení Radou) ponechat v případě, že by změněný/upravený NRPP nově obsahoval půjčky ČS.

V případě článku 24 a s ohledem na zkušenosti s postupem implementace Nástroje pro oživení a odolnost, ČR obecně usiluje o zvýšení flexibility pro případné změny NRPP. Nástroj pro oživení a odolnost vycházel z původně velmi rigidně nastaveného systému milníků a cílů, který nepočítal s častějšími úpravami. Když bylo poté, pod tlakem vnějších okolností, potřeba frekvenci úprav výrazně zvýšit, narážel systém schvalování na složité administrativní postupy. **ČR proto bude usilovat o navýšení současné 5% hranice**

pro možnou změnu cíle bez předchozího schválení EK (tzv. „minor adjustment“). **ČR zároveň požaduje umožnit tuto formu změny vícekrát než jednou za období a cíl.**

ČR navrhuje v souladu s pozicí k článku 23 **odstranit nutnost vydávání council implementing decision (dále CID) a požaduje maximální rozsah využití změn v režimu oznámení změny EK.** Zapojení Rady (a schválení Radou) ponechat v případě, že by změněný/upravený NRPP nově obsahoval půjčky ČS.

V případě ponechání povinnosti předkládat změny NRPP ke schválení Radě je z pohledu ČR třeba vyjasnit, jaké potenciální změny v NRPP mají podle článku 24 odst. 4 dopad na a) celkový příspěvek Unie a c) „list of measures“. **ČR bude usilovat o maximální flexibilitu pro ČS.** V tomto případě bude ČR také usilovat o zkrácení lhůty pro vydání doporučení EK Radě, a to na maximálně 3 měsíce, a s tím související zkrácení lhůty EK pro připomínky k návrhu změny NRPP na maximálně 2 měsíce, jak tomu je v období 2021–2027.

Vzhledem k tomu, že je nově navrženo ponechání částky flexibility (článek 14 odst. 2) mimo NRPP až do termínu střednědobého hodnocení (tzv. midterm-review), **ČR v zásadě souhlasí s navrženým systémem revizí NRPP prostřednictvím midterm-review.** Po zkušenostech s midterm-review v období 2021–2027 však **ČR požaduje posun termínu předložení z 31. března 2031 na minimálně 30. června 2031.** Důvodem je zejména krátká doba na zpracování midterm-review při využití aktuálních dat, na která se hodnocení váže. Data jsou k dispozici vždy k 15. únoru daného roku (viz článek 59).

V případě článku 25 odst. 1 písm. c), ČR požaduje úpravu formulace tohoto bodu. Vzhledem k možnému časovému nesouladu midterm-review (31. března 2031) a požadované interim evaluace (do tří let od začátku implementace) **požaduje ČR použít formulaci z obecného nařízení 2021–2027 k midterm revizi, kde se uvádí: “the main results of relevant evaluations”.** ČR upřesňuje, že pro účely midterm-review budou využity ty evaluace, které budou v potřebném čase k dispozici, ať už mezi nimi bude interim evaluace nebo nikoliv.

HLAVA IV – Nástroj EU (články 26–34)

ČR bere na vědomí nový nástroj flexibility – EU Facilitu, který EK navrhuje zahrnout do VFR 2028+ a který by měl být částečně dedikován na jednotlivé komponenty/části NRPP a částečně poskytovat obecnější rezervu ve formě rozpočtového polštáře („cushion“) na nové výzvy a priority, které se v průběhu období objeví. Bude moci být implementován v rámci všech typů řízení, a to formou grantů a jiné nevratné podpory v blendingových operacích, či formou rozpočtových záruk a finančních nástrojů. EK by měla navrhnout celkovou částku, která v rámci EU Facility bude moci být v jednotlivých letech využita.

ČR bude požadovat po EK vyjasnění, jak bude nástroj fungovat, jaké dosavadní aktivity se přesouvají pod tento nástroj, jaká bude role ČS a jak bude zajištěno, že prostředky budou dostupné během celého VFR 2028+ a nebudou vyčerpány v prvních letech. Rovněž ČR považuje za vhodné diskutovat otázku, jaká část alokace EU Facility bude dedikována na rozpočtový polštář a na jednotlivé komponenty/části NRPP. Pro ČR bude zásadní, aby fungování bylo jednoduché, předvídatelné a s dostatečným zapojením a kontrolou ČS. V tomto kontextu je ČR rovněž otevřena debatě o nezbytné výši alokace pro EU Facilitu a jejímu snížení ve prospěch alokací pro ČS.

EU Facilita by měla také pomoci ČS rychle reagovat na naléhavé a konkrétní potřeby v reakci na krizovou situaci, jako je například závažná přírodní katastrofa na národní nebo regionální úrovni, a podpořit opravy a obnovu s cílem zvýšit jejich odolnost po krizi.

Pro ČR je v této oblasti důležité, aby na krizové situace spadající pod (bývalý) Fond solidarity EU byly alokovány jasné prostředky a aby mechanismus byl jednoduchý a rychlý (zejména pro aktivaci/žádost) a nebyl administrativně příliš náročný (zejména pro následné vykazování). Možnost požádat automaticky o pomoc při splnění limitu rozsahu škod by dle názoru ČR měla zůstat v platnosti.

HLAVA V – Společná zemědělská politika (články 35–45)

ČR obecně vnímá pozitivně výčet intervencí, na základě kterých bude mít ČS možnost flexibilně zvolit vhodná opatření SZP k řešení potřeb. ČR považuje za žádoucí sladění tohoto nařízení a nařízení k podmínkám SZP ohledně krizových plateb dle článku 38, resp. typ intervence s) dle nařízení k podmínkám SZP a vyjasnění zdroje financování (např. pro školní projekt) a kalkulace podpory.

Ke konkrétnímu znění dílčích odstavců **má ČR řadu zásadních výhrad, a to zejména k otázkám nastavení specifických sazeb pro degresivní podporu příjmu, spolufinancování sektorových intervencí z národního rozpočtu, míry dotace v investičních opatřeních pro vybrané intervence ve vazbě na životní prostředí. ČR považuje za nezbytné také vysvětlení k výpočtům plateb pro SZP bez započtení částek vyčleněných na reformu i další metody kalkulace pro agroenvironmentální a klimatické aktivity s ohledem na oba možné způsoby kalkulace – tj. jako platbu oddělenou od produkce (ekoschéma) i nápočtem na vynaložené náklady a ušlý zisk. Rovněž je nutné vyjasnit podporu SRP uvedenou v článku 35 odst. 11, která není v souladu s flexibilním, sektorovým nařízením.**

Uvedení odstavce pro SRP pod hlavou V SZP je z pohledu ČR nerelevantní a výčet podpor je nekompletní (např. zcela chybí podpora investic a zpracování, které zajišťují konkurenceschopnost odvětví). ČR proto požaduje odstranit celý odst. 11 v článku 35 a ponechat flexibilitu podpory na sektorovém nařízení.

ČR je toho názoru, že použití klasifikačního rámce zemědělských postupů dle Společného výzkumného střediska (tzv. „The Joint Research Centre“) by mělo být výhradně na dobrovolné bázi.

Další rozvoj a využití dálkového průzkumu v rámci SZP vítáme za podmínky vyšší efektivity při snížení fyzických kontrol, je nezbytné vyvarovat se nárůstu administrativní zátěže.

U článku 36 odst. 1 písm. e) tohoto návrhu nařízení návrhu, který obsahuje odkaz na klasifikaci zemědělských postupů Společného výzkumného střediska, je **ČR toho názoru, že případné použití tohoto klasifikačního rámce zemědělských postupů by mělo být výhradně na dobrovolné bázi.** Článek 36 obsahuje pouze odkaz na zprávu Společného výzkumného střediska (A classification scheme based on farming practices, Angileri V., Guerrero, I., Weiss, F., 2024), a ČR proto požaduje vysvětlení způsobu budoucí formalizace ve zprávě uvedeného metodického postupu. V článku 36 odst. 1 písm. e) tohoto návrhu nařízení je v části klasifikace zemědělských postupů uvedena vazba na článek 3 odst. 5 nařízení o SZP. Tento článek však z pohledu ČR vazbu na jednotný klasifikační rámec neobsahuje. ČR proto požaduje

reformulaci, která zajistí jasnou vazbu na jednotnou klasifikaci zemědělských postupů v rámci článku 3 odst. 5 nařízení o SZP.

V případě článku 37, upravujícím sledování zemědělských zdrojů, ČR vítá využití dálkového průzkumu v rámci SZP, především jeho propojení s cíli udržitelnosti, krizové připravenosti a mezinárodní spolupráce. V této souvislosti je pro ČR prioritní, aby nedošlo k výraznému nárůstu administrativní zátěže, ale byla znatelná převaha vyšší efektivity např. v podobě snížené potřeby fyzických kontrol. Klíčové dle ČR bude nastavení rolí ČS, zajištění financování a technické podpory

V článku 38 je z pohledu ČR žádoucí sladění tohoto nařízení s nařízením k podmínkám SZP ohledně krizových plateb, resp. typ intervence s) dle nařízení k podmínkám SZP a vyjasnění zdroje financování. V zájmu zjednodušení **ČR navrhuje u kompenzačních kritérií doplnit možnost paušálních nápočtů.**

U článku 40 ČR obecně souhlasí s potřebou sladění s pravidly WTO, nicméně v rámci pracovních jednání ČR požádá o vysvětlení, zda existuje nějaký předpoklad praktického dopadu na kalkulaci vynaložených nákladů a ušlého zisku. ČR požaduje vysvětlení, jakým způsobem bude realizováno pokrytí dlouho diskutované „motivační složky“, tj. možnosti realizovat platbu nad rámec kalkulovaného ušlého zisku a vynaložených nákladů, která by mohla zajistit vyšší atraktivitu realizovaných programů agroenvironmentálních a klimatických opatření ve funkci ochranných postupů „protective practices“. V předloženém návrhu nařízení nelze dohledat žádné zohlednění tohoto požadavku. **ČR považuje za nutné, aby v této otázce byl pro ČS poskytnut výkladový dokument,** který bude jasně a na příkladech demonstrovat postup výpočtu výše platby na agroenvironmentální a klimatická opatření – v návaznosti na ekoplatbu – protective practices. S ohledem na oba možné způsoby kalkulace – tj. jako platbu oddělenou od produkce i nápočtem na vynaložené náklady a ušlý zisk.

HLAVA VI – Nejvzdálenější regiony (články 46–48)

ČR plně uznává specifickou a znevýhodněnou situaci nejvzdálenějších regionů, jak je definována v článku 349 SFEU. **ČR podporuje princip solidarity v rámci EU a chápe potřebu zavedení zvláštních opatření, která by těmto regionům pomohla překonat jejich strukturální a trvalé znevýhodnění** plynoucí z jejich odlehlosti, ostrovní povahy a hospodářské závislosti.

Přestože se tato kapitola ČR přímo nedotýká, jako ČS, který přispívá do společného rozpočtu, má však ČR zároveň zásadní zájem na tom, aby veškeré výdaje byly maximálně efektivní, transparentní, přinášely jasnou přidanou hodnotu a nenarušovaly integritu jednotného trhu. Z tohoto pohledu **ČR vnímá navrhovaná ustanovení jako legitimní, ale zároveň jako oblast, která vyžaduje odpovídající kontrolní mechanismy a jasné vymezení.**

HLAVA VII – Řízení plánu (články 49–57)

S ohledem na nově navrženou architekturu implementace **považuje ČR za nezbytné u článků 49 až 50 přesněji vymezit činnosti a vyjasnit kompetence zapojených orgánů a institucí.** V návrhu nařízení dochází podle ČR k překryvu některých činností a rovněž tak k jejich vzájemné neprovázanosti. ČR se domnívá, že pro správné nastavení a implementaci

NRPP je nezbytné, aby jednotlivé činnosti byly svěřeny napříč jednotlivými nařízeními stejným subjektům, byly jasné nastaveny a nevytvářely složitou strukturu. **Současně bude ČR apelovat na to, aby byl ve všech ustanoveních týkajících se řízení NRPP prioritně zohledněn princip maximálního využití stávajících a osvědčených struktur, systémů a nastavení v ČS.** Z těchto důvodů **bude ČR požadovat**, zejména u článku 50, **vyjmout úkony dlouhodobě vykonávané certifikačním orgánem/orgánem vykonávajícím účetní funkci, resp. platební agenturou, z činností koordinačního orgánu a ponechat určení výkonu těchto činností na rozhodnutí ČS.** Pokud jde o strukturu provádění NRPP, ČR ji považuje za poměrně složitou a v určitých oblastech omezující. ČR se domnívá, že by ČS měly mít možnost využívat svá již zavedená nastavení založená na dlouhodobých odborných znalostech a již fungujících informačních systémech. V této souvislosti bude ČR požadovat informace od EK, zda a do jaké míry budou mít ČS možnost si nastavit, resp. přizpůsobit své orgány pro implementaci NRPP a bude usilovat o menší preskriptivnost příslušného nařízení a větší volnost pro ČS v nastavení systému tak, aby odpovídal jejich potřebám. **Současně ČR trvá na doplnění oblasti vnitřních věcí ve výčtu v článku 49 odst. 2, tedy orgánů, u nichž se automaticky konstatuje soulad.** Oblast vnitřních věcí byla podřízena stejnému nařízení (2021/1060) jako politika soudržnosti a rybářství. Na orgány byly tedy kladeny stejné požadavky. Je nezbytné do odstavce doplnit i orgány, které mají na starost implementaci fondů v oblasti vnitřních věcí.

ČR nerozporuje požadavky EK na ČS, aby částky vyplácené EK byly rozdělovány vyváženým a přiměřeným způsobem napříč všemi kapitolami NRPP, a to s cílem podpořit všechny stanovené cíle. Současně ale bude ČR při vyjednávání **prosazovat, aby konkrétní způsob finančních toků na národní úrovni byl ponechán v působnosti ČS.**

Podle ČR návrh nařízení nevymezuje jasné roli **platební agentury**. Článek 49 odst. 7 stanoví, ve kterých případech je povinné akreditovat platební agenturu, a to pro opatření dle článku 35 odst. 1 a akce EU implementované ve sdíleném řízení. Nicméně z pohledu ČR není zřejmé, zda ČS nemůže pověřit platební agenturu výkonem funkcí dle článku 52 i v případě jiných opatření. **ČR proto požaduje daná ustanovení vyjasnit.**

ČR považuje za nutné z pohledu SZP v článku 49 odst. 9 zachovat specifické postavení této politiky. Nová povinnost na používání Jednotného interoperabilního informačního a monitorovacího systému zavádí dle ČR zcela nadbytečnou byrokratickou zátěž a budování nového systému pro SZP s neopodstatněnou finanční zátěží. Přínosy tohoto ustanovení jsou z pohledu ČR přinejmenším diskutabilní.

ČR upozorňuje, že mezi funkcemi koordinačního orgánu jsou zařazeny úkony, které doposud koordinační orgány neprováděly, resp. v minulosti spadaly pod funkce certifikačního orgánu či orgánu vykonávajícího účetní funkci, resp. platební agentury. Konkrétně jde o předkládání žádostí o platbu do EK (článek 50 odst. c) a poskytování predikcí částek zahrnutých do plánovaných žádostí o platbu (článek 50 odst. d). Na jiném místě (článek 65 odst. 2) naopak návrh nařízení uvádí, že žádosti o platbu zasílá ČS, nestanoví tedy povinnosti konkrétnímu orgánu. Nově je dále stanovena povinnost zajistit proporcionální převod částek obdržených z rozpočtu EU ŘO v závislosti na dosaženém pokroku při plnění opatření a provedených finančních opravách (článek 50 odst. g); obdobné uvedeno v článku 13 odst. 4). ČR neshledává důvod pro to, aby v systému sdíleného řízení nařízení určovalo, který konkrétní vnitrostátní orgán má zajišťovat úkoly související se zasíláním predikcí, resp. žádostí o platbu do EK. V mnohých ČS (vč. ČR) je historicky vybudována platební linie odděleně od koordinační funkce a role jsou zastávány více orgány, které již mají vybudované jak administrativní, tak personální zázemí a disponují potřebnými IT systémy. Slučování těchto orgánů by bylo jednak administrativně náročné, vedlo by k nutnosti pořizovat a budovat nové

IT systémy a mj. by mohlo ohrozit i včasné odeslání prvních žádostí o platbu do EK. **ČR tak bude trvat na tom, aby povinnost zasílat predikce, resp. žádosti o platbu, byla uložena ČS, přičemž bude v jeho působnosti, kterému konkrétnímu orgánu tyto role svěří.**

ČR nesouhlasí se zněním článku 51 odst. 1 písm. b), protože není jasné, zda a v jakém rozsahu se ve výkonnostním modelu náklady kontrolují, a navrhuje upravit formulaci tak, aby z ní vyplynula jednoznačná povinnost/oprávnění, co mají ŘO prověřovat a v jakém rozsahu, zejména ve vztahu k naplňování legislativy. . ČR dále navrhuje zcela vypustit z písm. b) část věty „and the effective use of funds in compliance with applicable law“ a ponechat jeho znění pouze v písm. c) ve smyslu, že ČS musí zavést efektivní a proporcionální opatření a postupy k zajištění souladu s právními předpisy. V opačném případě je z pohledu ČR nutné jasně stanovit, jak se má „soulad s relevantními právními předpisy“ ověřovat, zda platí současný postup nastavený pro financování nesouvisejícími s náklady, a to, že je nutné ex ante ověřit, že je na národní úrovni nastaven systém pro zajištění souladu s právními předpisy (např. pro ověřování zakázek). Dále je dle ČR nutné uvést, že pokud porušení právních předpisů nemá vliv na splnění milníků a cílů, pak dané nemá vliv ani na způsobilost operací a dopad na výši podpory EU.

ČR požaduje jasně vymezit, v jakých případech se jedná o nesrovnalost v souvislosti s plněním milníků, cílů a výstupů (viz definice v článku 4). ČR se domnívá, že současné znění může způsobit problémy a otvírá možnost více výkladů. **ČR dále upozorňuje na nesoulad mezi požadavky v bodech b) a c), kdy na jedné straně nemá ŘO kontrolovat skutečné výdaje projektů a na druhé straně má odhalovat dvojí financování a zajišťovat soulad projektů s aplikovatelným právem.**

ČR také není zřejmé, zda je možné řídicí ověřování využívat i pro běžné funkce ŘO, tzn. zejména ověřování legality operace, úplnosti podkladů a dále např. ověřování zákazu střetu zájmů, dvojího financování, korupce a podvodů. Zároveň ve vazbě na větu za středníkem je z pohledu ČR zcela nejasné, zda pro řídicí ověřování pro jiné důvody, než pro sestavení Prohlášení ŘO, je možné ověřovat i podkladové výdaje jednotlivé operace. **ČR bude požadovat bližší vysvětlení po EK.**

V případě článku 51 odst. 1 písm. c) a pro vyjmenované oblasti kontrol, tj. zavedení opatření k zamezení podvodům, korupci, střetu zájmů a dvojímu financování, je dle **ČR žádoucí, aby EK pro období po roce 2028 uvedla vylepšený nástroj Arachne+.**

ČR upozorňuje na skutečnost, že ověřování veřejných zakázek nebo veřejné podpory není v mnoha případech bez znalosti podkladových dokumentů, případně souvisejících výdajů možné, stejné jako u dalších faktorů, které by měly být ověřovány (detekovány) podle článku 58 odst. 1 a 2 (podvod, korupci a střet zájmů). **ČR proto požaduje po EK jasně stanovit pravidla, jakým způsobem má ČS ověřovat soulad veřejných zakázek a veřejné podpory s legislativou.**

Z pohledu ČR u článku 51 odst. 2 není jasné, zda se tento odstavec váže pouze k větě první před středníkem odst. 1 písm. b), nebo celému odst. 1 písm. b), včetně věty za středníkem. **ČR požaduje jasně uvést, zda je možné provádět 100 % řídicí ověřování v případě, kdy to vyplýne z analýzy rizik.**

ČR požaduje u článku 51 odst. 3 jednoznačně uvést, že u žádostí o platbu příjemců i ověření celé operace je možné provádět jak administrativní ověření, tak ověření na místě. Dle textace v návrhu nařízení se ČR jeví, že u žádostí o platbu příjemců musí být a je možné jen administrativní ověření, zatímco u ověřování operace musí být a je možné jen ověření na místě. ČR vnímá, že takové nastavení není adekvátní rizikům a není ani

efektivní ve vztahu k povinnostem vyplývajícím z odst. 1 a ustanovení článku 58 (ověřování souladu s legislativou). V některých případech není možné se z pohledu ČR spolehnout pouze na administrativní ověření žádosti o platbu, tj. zda v rámci ní jsou pouze výdaje týkající se již „zhotovených“ a „předaných“ plnění, stejně tak nelze jednoznačně dovodit efektivitu ověření na místě celé operace, protože povaha některých operací může být taková, že ověření na místě neposkytne větší jistotu o legalitě a úplnosti oproti administrativnímu ověření. **ČR navrhuje**, i s ohledem na textaci odst. 2 tohoto článku, **aby bylo umožněno širší použití administrativního ověření a ověření na místě**, tj. odstranit vazbu na žádost o platbu a operaci.

ČR souhlasí s nastavením funkce auditního orgánu podle článku 53, které je obdobné jako v období 2021–2027 s tím rozdílem, že vedle auditů systému nebudou prováděny audity operací, ale audity plnění milníků a cílů.

ČR souhlasí s tím, že by mělo dojít k vytvoření více monitorovacích výborů a jednoho zastřešujícího koordinačního výboru v souladu s článkem 54. Vzhledem k tomu, že všechna opatření spadají pod jeden NRPP, by z pohledu ČR měla existovat platforma na národní úrovni, na které by se projednávaly záležitosti týkající se celého NRPP. Pro projednávání záležitostí specifických pro jednotlivé kapitoly NRPP (např. kritéria pro výběr projektů) by dle ČR měly sloužit monitorovací výbory. Koordináční výbor by měl mít přehled o implementaci celého NRPP a zajišťovat jeho monitorování, včetně evaluací, což je zásadní pro udržení konzistence mezi jednotlivými kapitolami a pro efektivní řízení NRPP.

ČR nesouhlasí se zněním a navrhuje odstranit odst. 3, který určuje, že články 55 a 56 by měly být aplikovatelné pro koordinační i monitorovací výbor. Zmíněné články by dle ČR měly vymezovat pouze monitorovací výbor tak, jak bylo zjevně původně zamýšleno, jelikož v názvech článků je zmíněn pouze monitorovací výbor. Funkce koordinačního výboru a jeho složení by měl dle ČR upravovat zvláštní článek, jelikož se jedná o nový zastřešující orgán na úrovni NRPP jako celku. ČR nepovažuje za vhodné, aby koordinační výbor projednával a schvaloval stejné věci jako monitorovací výbor, což ČR vnímá jako zatěžování celého procesu, nikoliv zjednodušení. Koordináční výbor by z pohledu ČR měl projednávat záležitosti týkající se například úprav NRPP, přesunů prostředků mezi kapitolami, koordinace a řízení NRPP, řízení rizik či další prvky horizontálního charakteru.

V rámci článku 55, který upravuje složení monitorovacího výboru, ČR pod způsobem výběru složení monitorovacího výboru rozumí stanovení transparentních a objektivních kritérií, na základě kterých bude nominace probíhat. Pokud pojem „veřejná procedura“ indikuje jakékoliv řízení nad pouhé vymezení kritérií, považovala by ČR zmíněné za administrativní zátěž, nikoliv za zjednodušení.

ČR bude požadovat vyjasnění pojmu “the relevant Member State authorities”. Z pohledu ČR není zřejmé, zda tento pojem zahrnuje i např. věcné odborníky daných ministerstev. Na základě vyjasnění pak bude ČR prosazovat vyvážené zastoupení partnerů.

V případě článku 56, který stanovuje funkce monitorovacího výboru, se ČR domnívá, že zmíněné funkce jsou pravomoci určené pouze pro monitorovací výbor, nikoliv pro výbor koordinační, jehož funkce by měla být na úrovni celého NRPP, z výše zmiňovaných důvodů.

Navržená textace pro strategie územního rozvoje je podle názoru ČR v rozporu s jinými ustanoveními návrhu a současně zavedenou praxí v rámci implementace integrovaných nástrojů.

V souladu se zásadou subsidiarity ČR požaduje, aby ke schvalování strategií docházelo na příslušné územní, nikoli národní úrovni.

ČR nesouhlasí se zněním odst. 3 a 4 v článku 56, protože koordinační výbor by měl z pohledu ČR sloužit jako zastřešující platforma pro celý NRPP. ČR se domnívá, že koordinační výbor by měl mít možnost zvrátit rozhodnutí monitorovacího výboru. Mělo by se ale jednat pouze o situace, které se týkají celého NRPP, jinak by role koordinačního výboru byla čistě formální. Zároveň ČR upozorňuje, že si v určitém způsobu odstavce protirečí, jelikož pokud má názor monitorovacího výboru přednost před názorem koordinačního výboru, znamenalo by to, že doporučení, které by stanovil koordinační výbor v situaci stanovené v odst. 4, mohl by monitorovací výbor jednoduše vetovat.

HLAVA X – Řízení a finanční pravidla (články 58–70)

ČR nesouhlasí s navrženou délkou doby požadovanou pro uchování dokumentů v článku 58 (tj. 10 let od 31. prosince roku, ve kterém EK provede poslední platbu ČS, uvedená v odst. 2 písm. i)), která je mnohonásobně delší oproti období 2021–2027 a ČR ji vnímá jako neopodstatněnou. **ČR bude usilovat o její zkrácení alespoň na polovinu nebo změnu okamžiku, ke kterému se váže.**

Při stávajícím návrhu nastavení výkonnostního modelu a absence kontroly výdajů **nelze z pohledu ČR akceptovat prosté ustanovení odst. 2 písm. e) o požadavku na zajištění, že nedojde ke dvojímu financování. ČR bude žádat po EK poskytnutí nástroje či doporučení, jak má ČS tuto povinnost ve výkonnostním modelu naplnit.**

Dále ČR upozorňuje, že pro řádně plnění úkonů, za které je ČS zodpovědný, **je nezbytné ze strany EK zajistit včasné zprovoznění a funkčnost nové vylepšené verze Arachne+ a také včasné vydání delegovaných aktů, tzn. před zahájením implementace.**

Pro řádné informování EK o dosaženém pokroku v naplňování cílů, které EK v této části požaduje, je podle ČR důležité vhodně zvolit termín tak, aby ČS měly k dispozici relevantní data. **Navrhovaný termín 15. února, uvedený v odst. 3, je za předpokladu vykazování dat platných ke konci předchozího roku dle ČR zcela nereálný, některé informace by nemohly být zahrnuty. Pro objektivní vykazování je proto z pohledu ČR nezbytné tento termín posunout. Dle zkušeností ČR by kompletní informace o pokroku mohly být poskytnuty nejdříve na konci března. Využití odhadů místo vykazování přesných hodnot, jak se navrhuje, může podle ČR vnést do monitorování nejistotu.**

ČR upozorňuje na možný nesoulad ve znění článku 58 a 51, zejména s ohledem na bližší popis toho, co je považováno za příslušnou legislativu. V ustanovení článku 58 odst. 1 je uváděno zcela specificky veřejné zadávání a veřejná podpora. S ohledem na zmiňovaný článek 51 a zaměření řídicího ověřování na cíle a výsledky není z pohledu ČR zřejmé, jak by bylo možné zároveň ověřit např. aplikaci pravidel veřejného zadávání bez podkladových dokumentů, případně souvisejících výdajů. **ČR proto požaduje upřesnit, jak přesně má ČS tuto povinnost naplňovat. V této souvislosti ČR dále upozorňuje, že mezi základními nesrovnalostmi není uvedeno dvojí financování.**

K odst. 2 písm. c) ČR upozorňuje na nejednoznačnost toho, jaké nástroje jsou větou “including the use of data mining tools” myšleny. Zda je se jedná např. o ARACHNE+ nebo jiné nástroje ČS nebo jakékoliv nástroje. **Znění uvedené v odst. 2 písm. c) ČR nepovažuje za jednoznačné stanovení povinnosti a požaduje proto upřesnění.**

ČR vyjadřuje nesouhlas se zněním článku 59 odst. 3, ve kterém je stanovena povinnost ČS potvrdit v závěrečném balíčku pro poskytnutí jistoty za poslední finanční rok, že celkové platby z EK nepřevyšují částku proplacenou příjemcům, se zohledněním národního příspěvku. Tato povinnost je dle ČR v rozporu s výkonnostním principem, na kterém je celý NRPP založen, a **ČR proto bude požadovat její odstranění.**

ČR vyjadřuje souhlas se zněním článku 60.

V článku 61 odst. 4 ČR vítá možnost neauditovat milníky a cíle v kterémkoli roce, v němž již byly předmětem auditu Evropského účetního dvora.

V případě článku 62 ČR vnímá, že zásadní pro stanovení kontrolního systému je ustanovení v článku 58, které požaduje, aby pro ochranu finančních zájmů Unie ČS zavedly účinné a efektivní systémy řízení a kontroly svých NRPP v souladu s klíčovými požadavky stanovenými v příloze IV a zajistily jejich řádné fungování v souladu se zásadou řádného finančního řízení.

U článku 62 odst. 1 k tomuto požadavku principu jedné kontroly bude z pohledu ČR nutné upravit kontrolní systém doposud známý jako „kontrola podmíněnosti“. ČR **upozorňuje, že** v současné době však k tomuto postupu, kdyby kontrola u žadatele měla být omezena na jednu kontrolu ročně, **neexistují žádná funkční vodítka a bude velmi problematické takový postup nastavit.** Tuto skutečnost dle ČR zohledňuje i znění ustanovení, pokud připouští výjimku, kdy okolnosti vyžadují více než jednu kontrolu na místě, aby byla zajištěna účinná ochrana finančních zájmů Unie. V tomto ohledu je z postupu vyjmuta povinnost alespoň 1 % kontrolního vzorku (pokud tak nebude upraveno prováděcím právním předpisem EK).

Podle článku 62 odst. 2 se provádění kontrol i nadále řídí oborovými právními předpisy, kontrolním a správním řádem. Tento přístup ČR vítá, protože znamená jednoznačnost postupů, které nejsou děleny na postupy dle evropských předpisů a na postupy národní.

ČR vyjadřuje nesouhlas se zněním článku 63. ČR je přesvědčena, že strukturovanou podobu dat by měl ČS uchovávat pouze v případě, že je daný typ operace implementován/administrován, a zároveň se zohledněním životního cyklu operace. Elektronicky zpracovávána, uchovávána a přenášena by měla dle ČR být pouze data relevantní pro danou operaci, tzn. ne všechny zmiňované údaje jsou nezbytné pro implementaci každé operace. **ČR bude rozporovat i rozsah a objem uchovávaných dat,** neboť ten by měl zohledňovat potřeby administrace a monitorování operace či typu operace. Uvedený rozsah není dle názoru ČR odůvodněn zejména ve vztahu k přenosu do externího systému EK, není zřejmá potřebnost a využitelnost navrhovaných údajů ze strany EK, zejména pokud bude zachován výkonnostní model implementace. Např. sběr údajů o dodavatelích a subdodavatelích se ČR jeví jako nadbytečný v situaci, kdy mají být prostředky propláceny na základě dosažení milníků, nikoli doložení výdajů. Navržený rozsah dat je z pohledu ČR v rozporu s principem zjednodušování a klade nadměrné požadavky na informační systémy odpovědné za uchovávání dat. I přes vícenásobné používání dat, napojení na národní rejstříky a zachování pravidla „only once encoding principle“ klade požadavek dle mínění ČR neúměrnou administrativní zátěž na příjemce a konečného příjemce dotace. Zároveň jsou požadována data, která nemusí být na národní úrovni známá, např. u zahraničních subjektů. ČR upozorňuje, že dokud nevznikne mezinárodní rejstřík, který by umožňoval data zahraničních subjektů důvěryhodně verifikovat, nemůže ČS garantovat jejich validitu. Rozsah evidovaných dat o operacích by tak dle ČR měl být na ČS s ohledem na naplnění požadavků monitorování a vykazování vůči Komisi na úrovni NRPP.

U článku 64 ČR v oblasti transparentnosti vnímá, že nový návrh přináší povinnosti podobné předchozím obdobím, ale rozšiřuje je o nové požadavky v SZP. **ČR oceňuje snahu o větší otevřenost, ale vidí rizika v objemu a srozumitelnosti dat** (viz pozice ČR k článku 63), **pokud by všechny typy podpory měly být v jednom dokumentu**. Výjimky v SZP mohou dle ČR zveřejněné informace komplikovat. Přenos dat na jednotný portál EK považuje ČR za technicky náročný a přepočty na eura mohou způsobit nejasnosti. **ČR je připravena spolupracovat na řešeních, která zajistí efektivní a jasnou transparentnost pro všechny.**

ČR vyjadřuje nesouhlas se zněním článku 65. ČR vítá posilování výkonnostních prvků v rámci budoucích nástrojů ve sdíleném řízení, vnímá však také nezanedbatelná rizika, pokud by byl výkonnostní model plateb mezi EK a ČR vyžadován jako jediný možný. Výlučně výkonnostní princip vychází ze zkušenosti s implementací doposud neukončeného Nástroje pro oživení a odolnost a spočívá v modelu, v rámci kterého nejsou v žádostech o platbu do EK ze strany ČS vykazovány způsobilé výdaje, nýbrž částky odpovídající dosaženým milníkům a cílům předem sjednaných v NRPP. ČR upozorňuje, že při vykazování milníků a cílů bez vazby na náklady nelze vždy plně zhodnotit efektivnost výdajů vynakládaných z rozpočtu EU. Z hlediska ČS systém vede k obtížně předvídatelnému finančnímu řízení na úrovni státního rozpočtu s rizikem nenaplnění očekávaných příjmů státního rozpočtu, neboť zatímco jeho výdaje budou reflektovat skutečné výdaje příjemců, příjmy budou navázány striktně na plnění výkonnosti, která bude časově za výdaji zaostávat. Tento časový rozdíl bude také snižovat prostor pro řádné plnění pravidla dekomitmentu a může vést až ke ztrátě alokace pro ČS. Na úrovni příjemců přitom nový model zjednodušení dosud nepřinesl, neboť ti ve většině případů musí vykazovat způsobilé výdaje a dodržovat stávající objem povinností, který může být navíc doplněn o podmínky týkající se výkonnosti. Vzhledem k uvedenému bude **ČR usilovat o zachování flexibility při vykazování pokroku v plnění závazků z NRPP. Konkrétně by měla být vedle výkonnostního modelu zachována v odůvodněných případech (např. u konkrétních politik, které nejsou přímo orientované na dosahování výsledků) i možnost uplatnění principu vykazování finančních částek odpovídajících způsobilým výdajům (nákladový model). Které politiky, resp. kapitoly NRPP, by byly realizovány v jednom či druhém modelu by vycházelo z NRPP** (dle vhodnosti konkrétního modelu pro konkrétní kapitolu). U článku 65 je třeba dále vyjasnit, jak budou definovány částky pro žádosti o platbu („amounts justified by the fulfilment of milestones and targets or corresponding outputs for other interventions“).

ČR bude dále usilovat o to, aby byl zachován prvek účetní závěrky a těžiště ověřování žádostí o platbu ze strany EK zůstalo až při posuzování balíčku pro poskytnutí jistoty jednou ročně, nikoli u průběžných žádostí o platbu.

ČR bude požadovat, aby ve výkonnostním modelu byla snížena administrativní náročnost při vykazování splnění milníků a cílů oproti současnému nastavení v Nástroji pro oživení a odolnost, zejména aby byly vyžadovány pouze dokumenty a informace, které souvisí se splněním milníků a cílů.

ČR zdůrazňuje, že přechod na výsledkově orientovaný model je možný a přínosný pouze tehdy, pokud EK současně připraví legislativní a metodický rámec, který usnadní přípravu a realizaci investic. Tento rámec musí být jednoduchý, jasný s cílem vyhnout se zbytečné administrativní zátěži. Zvláštní pozornost musí být věnována složitým strategickým investicím s vysokým multiplikačním efektem, které jsou často etapovité a vyžadují postupné financování. Pro tyto projekty musí existovat přizpůsobené mechanismy hodnocení a financování, jinak hrozí, že výsledkový model bude brzdou namísto motorem evropských investic.

ČR podporuje ustanovení, které umožní ČS zasílat žádosti o platbu do EK až šestkrát ročně, současně ale z návrhu nařízení vyplývá, že žádosti lze v kalendářním roce zaslat pouze do 31. října (článek 65 odst. 4). ČR bude usilovat o odstranění tohoto omezení, a to za účelem zachování plynulého cash-flow z rozpočtu EU směrem k ČS a prodloužení lhůty pro decommitment. Zmocnění v odst. 8 pro EK k provádění změn v přílohách VIII (pokyny k posouzení plnění milníků a cílů) a IX (zpráva o pokroku v implementaci opatření NRPP) pomocí delegovaných aktů snižuje právní jistotu pro ČS, kdy v průběhu implementace NRPP může docházet ke změnám přístupů k posuzování jeho plnění.

Článek 66 stanoví pravidla pro přerušení běhu platební lhůty ze strany EK, článek 67 pak pravidla pro pozastavení plateb. **Podmínky přerušení, resp. pozastavení plateb, jsou však stanoveny velmi vágně a ČR bude usilovat o jejich zpřesnění za účelem lepší předvídatelnosti.** ČR bude požadovat taktéž vyjasnění metody výpočtu pozastavené platby v případě nesplnění milníku či cíle. **ČR bude dále požadovat, aby se přerušení, resp. pozastavení, týkalo pouze té části žádosti o platbu, která je dotčena pochybením či nedostatkem,** přičemž zbytek žádosti by měl být ČS proplacen. **Pozastavení plateb z důvodu rozhodnutí Rady o nedostatečné nápravě nadměrného schodku veřejných financí (článek 67 odst. 1 písm. e) považuje ČR za kontraproduktivní.**

Článek 68 stanoví pravidla pro provedení finančních oprav ze strany EK, přičemž možnost finanční opravy se omezuje na situaci pozastavení plateb na dobu delší než šest měsíců bez zjednání nápravy v případě nedostatečné opravy související s podvodem, korupcí nebo střetem zájmů, vážné porušení podmínek ČS podle článku 58, nedostatečné opravy nenaplnění milníku, cíle, resp. výstupu, a zpětné anulace milníku či cíle, na který již byla provedena platba z rozpočtu EU (reversal) (článek 68 odst. 1). V případě nemožnosti určit výši finanční opravy „s vynaložením rozumného úsilí“ lze stanovit finanční opravu formou extrapolace nebo plošné opravy, přičemž EK postupuje v souladu s postupem popsáním v příloze nařízení (článek 68 odst. 2, Annex XIV). **ČR považuje za nutné blíže upřesnit, za jakých okolností je ČS oprávněn částku odpovídající finanční opravě znovu použít v rámci NRPP a za jakých okolností naopak část alokace definitivně ztrácí (čistá oprava).** Nejen v této souvislosti je nutné **vyjasnit a sjednotit používání pojmů „finanční“ a „účtní“ rok v celém návrhu nařízení.** Článek 68 odst. 5 pak upravuje povinnost navrátit platby související s opatřeními, která byla při revizi NRPP vypuštěna. ČR bude požadovat, aby tato povinnost platila pouze pro případy, kdy je revize plánu iniciována ze strany ČS.

Článek 69 odst. 1 zakotvuje pravidlo trvalosti opatření, přičemž **ČS mají povinnost zajistit, aby veškeré cíle a milníky zůstaly zachovány nejméně pět let od okamžiku, kdy EK proplatila žádost odpovídající dosaženému milníku či cíli.** Vzhledem k tomu, že takto nastavené pravidlo pro trvalost operací bude obtížně převoditelné na úroveň příjemce, **bude ČR usilovat o zpřesnění tohoto ustanovení.** Článek 69 odst. 2 pak stanoví postup EK v případě zjištění nedodržení trvalosti opatření, který může vyústit v přerušení běhu platební lhůty, pozastavení platby či finanční opravu. Obdobný postup platí pro situaci, kdy ČS sám informuje o anulaci vykázaného milníku či cíle. Tato opatření se přitom v zásadě nepoužijí u opatření k posílení sociální soudržnosti ve smyslu článku 3 odst. 1 písm. c). **Z pohledu ČR je třeba blíže vysvětlit požadavek na nezpůsobilost operací podporujících přemístění (článek 69 odst. 4), případně přemístění definičně vymezit v článku 4.** ČR vítá, že se ustanovení o udržitelnosti nevztahuje na specifické cíle ESF (článek 3 odst. 1 písm. c)), přičemž bude navrhopat, aby z aplikace článku 69 byly dále vyňaty intervence v dalších oblastech, které nebudou obsahovat investice do infrastruktury.

V článku 70 odst. 6 a odst. 9 ustanovené zavedení povinnosti ČS implementovat evropský systém monitoringu půdy pro ČR znamená zcela nový prvek, který dosud

nebyl součástí systému IACS a bude znamenat navýšení administrativní zátěže jak na straně úřadů, tak na straně farmářů. Přičemž z pohledu ČR není vůbec jasné, jaké budou jeho základní vlastnosti a pravidla. Navíc pro systém je navrženo v odst. 9 zmocnění pro prováděcí akt EK. **Pro ČR je zásadní, aby EK včas poskytla detailnější výklad k systému, tak aby byl poskytnut dostatečný časový prostor pro implementaci, případně umožnit jeho postupné zavádění.**

HLAVA XI – Specifický typ podpory (články 71–79)

V článku 71 odst. 14 ČR navrhuje doplnit navýšení odměny pro správce finančního nástroje (dále jen FN) alespoň o 1 % v případě implementace FN zaměřeného na poskytování mikroúvěrů/ záruk za mikroúvěry (obvykle půjčky do 25 tis. EUR). Mikrofinancování dle ČR představuje pro správce FN zvýšené náklady spojené s administrací většího množství malých úvěrů, které obvykle prochází podobně náročným procesem hodnocení rizikovitosti jako běžné úvěry a bývá zaměřen na financování sociálně zaměřených aktivit. Cílem ČR je motivovat možné správce FN k realizaci nástrojů ve formě mikrofinancování.

V článku 71 odst. 16 ČR vítá zachování zjednodušení kombinace FN s dotací v jedné operaci, kde však ČR doporučuje zmírnit podmínku převažujícího finančního produktu proti dotaci. ČR považuje za vhodné ponechat rozložení výše finančního produktu a dotace v rámci jedné operace dle výsledků zhodnocení FN, postavené na analýze aktuálních tržních a dalších podmínek v daném ČS. ČR je přesvědčena, že rozvolnění této podmínky přinese možnost flexibilnějšího využívání FN.

V článku 71 odst. 20 ČR navrhuje, aby se s úroky a dalšími výnosy, tedy se zdroji uvedenými v odst. 20, zacházelo obdobným způsobem jako se zdroji navrácenými zpět do FN, a nebyly odečítány od celkové podpory. ČR nevidí žádný důvod, proč by se na úroky a další výnosy, jež připadají na podporu z Fondu poskytovanou na FN, mělo pohlížet odlišně. Odečítání od celkové podpory je administrativně složitý proces komplikující uzavírání FN pro ŘO i platební orgán.

V článku 72 odst. 1 a článku 73 odst. 5 ČR požaduje doplnit/umožnit provádění rovněž administrativního ověřování, nejen pouze ověřování na místě.

V článku 74 ČR oceňuje podobu, která umožňuje ČS v souladu s jeho prioritami a potřebami aplikovat různorodé formy územního rozvoje. S ohledem k významu urbánní politiky a jejím specifickým doporučuje ČR věnovat urbánnímu rozvoji samostatný článek.

V případě článku 75, který upravuje integrovaný územní a městský rozvoj, je **ČR toho názoru, že územně specifický přístup** (tzv. place-based approach), zmiňovaný v článku 75, **musí být jedním z hlavních principů fungování Fondu, s výjimkou oblastí vnitřních záležitostí. Proto by měl být z pohledu ČR uveden na patřičném místě nařízení, nejlépe již v Hlavě I Obecná ustanovení.** Rozhodně však ne pod Hlavou XI Zvláštní typ podpory, a to jen „v případech, kde je to vhodné“. **ČR navrhuje zařazení správné formulace do článku 7 Horizontální principy.**

Podobně je pro ČR důležité, aby se integrovaně přistupovalo nikoli pouze k územím, jejichž marginálnost plyne ze Smlouvy (zejména článek 174), ale tak, aby pro území, kde je to žádoucí

a kde stanovuje příslušná legislativa členského státu, existovala možnost vytvořit rozvojovou strategii, ideálně pro funkční území.

Dále u článku 75 ČR postrádá informace o formách naplňujících odst. 1. ČR upozorňuje na nekonzistenci s přílohami V, VII a XV (v rámci článku není explicitní vazba na nástroj ITI a udržitelný rozvoj měst, ačkoliv jsou s integrovaným urbánním rozvojem dle příloh svázány; pojem udržitelný rozvoj měst v návrhu nařízení zcela chybí). ČR proto navrhuje doplnění v rozsahu: **Integrovaný urbánní rozvoj může být také dosahován prostřednictvím nástroje integrované územní investice a podrobnosti stanoví ČS. ČS může stanovit minimální podíl národního příředu vyčleněný na udržitelný rozvoj měst. Integrovaný urbánní rozvoj je dále naplňován prostřednictvím intervencí z Evropského fondu pro konkurenceschopnost.**

ČR současně navrhuje v článku 76 doplnit ustanovení, jež vychází ze stávající úpravy nařízení 2021/1060: **Podpora budování kapacit a přípravné akce na podporu návrhu a budoucího provádění strategie je způsobilá bez ohledu na to, zda je následně strategie vybrána k financování. ČS také může stanovit minimální podíl národního příředu vyčleněný na komunitně vedený místní rozvoj.**

V případě článku 77 je z pohledu ČR žádoucí, aby byla možnost využití paušální částky a její limity flexibilní pro ČS na základě jeho potřeb, a to vzhledem k široké škále aktivit, která je v rámci metody LEADER podporována.,

ČR vyjadřuje nesouhlas s celým zněním článku 78. Článek je z pohledu ČR nesrozumitelný a nekonzistentní se zbylým textem nařízení, ve kterém není upravena způsobilost výdajů. Článek stanoví, že pokud celkové odhadované náklady na operaci nepřesahují 400 000 EUR, má podpora poskytovaná příjemci ČS formu financování nesouvisejícího s náklady nebo jednotkovými náklady, jednorázovými částkami nebo paušální sazbou, s výjimkou operací, u nichž podpora představuje veřejnou podporu. ČR je toho názoru, že EK by neměla stanovovat omezení pro to, jakou formu financování má ČS použít vůči příjemcům, pokud dostává prostředky od EK na základě dosahování milníků a cílů, tj. na základě výkonnostního modelu. Z pohledu ČR by tak neměla být v nařízení forma financování mezi ČS a příjemci upravována a měla by být ponechána na rozhodnutí ČS.

Ponechání článku by ČR považovala za smysluplné v případě, kdy bude umožněno vykazování výdajů. V takovém případě bude ČR primárně požadovat snížení stanoveného limitu a úpravu textu, aby byl jednoznačný. ČR trvá na tom, aby bylo stanoveno, že daná povinnost je splněna i v případě využití paušální sazby kalkulované ze skutečných výdajů. Rovněž ČR považuje za nezbytné stanovit “off the shelf ZMV” a možnost pro EK vydávat delegovaným aktem např. jednotkové náklady přímo aplikovatelné v jednotlivých ČS, a to z důvodu rychlejší a snadnější implementace. ČR dále upozorňuje, že vzhledem k minulým obdobím, kdy sazby byly nastaveny z úrovně EK, ČS nemají historická data, na kterých by sazby ZMV mohly nastavit. ČR dosud využívala jednotlivé ZMV na základě jejich explicitního vymezení v příslušných nařízeních k implementaci fondů (např. 2021/1060) a přímé aplikovatelnosti nařízení v ČR. Z pohledu ČR zcela chybí definice typů ZMV, pravidla pro procesní nastavení ZMV a FNN, včetně způsobu vyjednávání, role auditního orgánu, dále nejsou uvedeny metody výpočtu, což indikuje, že dané bude v gesci ČS a každý ČS tak k tomu může přistoupit po svém. ČR je přesvědčena, že článek 78 by bylo potřeba více rozpracovat.

U článku 79 by ČR uvítala opět bližší rozpracování pravidel pro fázování operací v pokynu EK pro ukončování 2021–2027 i vzhledem k tomu, že se očekává zcela odlišný model financování podpory EU pro druhou fázi operace.

HLAVA XII – Sociálně klimatický fond a Modernizační fond (články 80–83)

ČR v rámci článku 80 vítá odst. 4 umožňující ČS rozhodnutí o derogaci od odst. 3, a tedy možnost pokračování implementace Sociálně klimatického fondu dle tohoto nařízení.

ČR vítá návrh propojit investice Modernizačního fondu s ostatními nástroji dle článku 82 a sdílí cíl postupné dekarbonizace, který napomáhá splnit unijní ambici dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050. Současně však ČR považuje za zásadní, aby nová pravidla nezúžila tematickou ani technologickou volnost fondu a nepřinesla nadměrnou administrativní zátěž. ČR proto podporuje článek 82 pod podmínkou, že detailní výběr projektů zůstane národní kompetencí ve spolupráci s investičním výborem, a dále, že bude zachována i flexibilita při změnách v tříletém výhledu. Flexibilita je třeba pro reakci na technologický, ekonomický i politický vývoj, tak aby Modernizační fond mohl efektivně reagovat a zajistit co nejefektivnější veřejnou podporu dekarbonizačním investicím.

HLAVA XIII – Institucionální a závěrečná ustanovení (články 84–90)

Návrh představuje přímou novelizaci finančního nařízení, která souvisí s přechodem na výlučně výkonnostní model. ČR bude usilovat o zachování modelu s využitím ročních účtů, resp. výkazu výdajů (viz výše komentář ke článku 65), přičemž úprava finančního nařízení by měla odrážet až konečné nastavení finančních vztahů mezi EK a ČS.

PŘÍLOHY (I–XVIII)

Příloha I – III (Příloha I – Metodika pro výpočet finančního příspěvku Unie pro každý ČS podle čl. 10 odst. 2 písm. a); Příloha II – Metodika pro výpočet minimální částky pro méně rozvinuté regiony; Příloha III – Metodika pro výpočet finančního příspěvku Unie pro každý ČS v rámci plánu Interreg)

ČR bude během vyjednávání usilovat o úpravu výpočtového klíče v bodě A k celkové alokaci, a to v případě indikátoru AROPE. Ten je v jedné ze svých tří částí tvořen indikátorem míry ohrožení chudobou při sociálních transferech (“the risk of poverty after social transfers”), který ukazuje na příjmovou nerovnost v rámci konkrétního státu, nikoli na srovnání míry chudoby mezi jednotlivými ČS. Z tohoto důvodu AROPE nedostatečně zohledňuje rozdíly ve výši příjmů populace mezi jednotlivými státy a z pohledu ČR proto nereflektuje vhodným způsobem cílenou oblast.

ČR bude v průběhu vyjednávání požadovat rovněž úpravu výpočtového klíče v bodě B týkajícího se oblastí vnitřních věcí. Do části „borders“ bude ČR požadovat doplnit jako

proměnnou pracovní zátěž na mezinárodních letištích, obdobně ke klíči stanoveném pro období 2021-2027 v nařízení 2021/1148. Zároveň bude ČR požadovat doplnit zpřesnění jednotlivých kritérií a informací, jak se provádí výpočet. Oproti minulému období je alokační klíč extrémně stručný a postrádá jasné parametry pro výpočet.

S ohledem na množství výzev, kterým EU čelí, bude pro ČR zásadní, aby pokles národních obálék nebyl příliš citelný, a bude proto podporovat a prosazovat vytvoření záchranných sítí (nebo obdobných opatření) ke zmírnění poklesu a maximální synergie, vč. flexibility ve využití prostředků z ostatních částí evropského rozpočtu.

ČR obecně podporuje stanovení minimálních alokací pro jednotlivé ČS na klíčové součásti Fondu/oblasti definované ve smlouvách. V tomto kontextu bude ČR po EK požadovat detailnější informace k metodice výpočtu a užitým datům a bude podporovat a prosazovat takové ukazatele, které budou jednoduché, přehledné a nebudou ČR v rámci výpočtů alokace znevýhodňovat.

Příloha IV – Klíčové požadavky na řídicí, kontrolní a auditní systémy ČS

V příloze IV z pohledu ČR došlo k přeformulování klíčových požadavků oproti období 2021-2027, princip však zůstává zachován. ČR očekává, resp. bude požadovat od EK větší míru detailu k jednotlivým klíčovým požadavkům minimálně na úrovni hodnotících kritérií, a to například formou guideline, methodological note apod. v dostatečném časovém předstihu, a zároveň očekává ze strany EK i zohlednění specifík nového výkonnostního modelu, kde bude nutné vyjasnit povinnosti a oprávnění, zejména ve vztahu k naplňování širších legislativních požadavků.

Příloha V – Vzor NRPP

ČR se domnívá, že je potřeba vyjasnit postup při vyplňování jednotlivých tabulek. Často není zřejmé, zda jsou všechny položky povinné (např. tabulka k regionálnímu rozměru) či ne. ČR požaduje ze strany EK doplnit vysvětlivky k jednotlivým tabulkám.

ČR požaduje vyjasnění k tabulkám v kap. 5, kde je nutné vysvětlit vztah “Measure” v první tabulce a “Intervention”, pro které se přiřazují “Intervention fields” s jednotlivými koeficienty. V návrhu nařízení o výkonnostním rámci se v článku 5 dále pracuje s pojmy “policy areas” a activities” a není zřejmé, v jakém vztahu k Measures/Interventions v nařízení o Národních a regionálních plánech tyto pojmy jsou.

Příloha VI – Metodika pro příspěvek na sociální cíle

Dle ČR soupis oblastí, na které mají ČS koncentrovat prostředky v souladu s Evropským pilířem sociálních práv, tj. sociální začleňování, materiální pomoc nejchudším osobám, záruky pro děti a záruky pro mladé), odpovídá oblastem, na které je vyžadována tematická koncentrace v období 2021-2027. Za pozitivní lze z pohledu ČR označit, že nejsou stanoveny žádné minimální částky pro jednotlivé oblasti, posouzení dostatečnosti alokace bude tedy provedeno ze strany EK individuálně při vyjednávání NRPP.

Z hlediska provazby na jiné části legislativního balíčku ČR upozorňuje na následující:

- Z nařízení není jasná vazba mezi požadavkem vyčíslit příspěvek na oblasti uvedené v příloze VI a požadavkem vyčlenit alespoň 14 % zdrojů NRPP na sociální cíle EU. Do limitu 14 % se dle návrhu EK načítají také intervence mimo specifické cíle dle článku 3c, zatímco příloha VI vyčísluje jen intervence ESF, tj. dle článku 3 písm. c), a to ještě jen ve čtyřech výše uvedených oblastech.

- Příloha VI není dostatečně provázaná s návrhem nařízení o ESF – např. u materiální pomoci nejchudším osobám ESF nařízení v článku 6 uvádí, že ji ČR podporovat mohou, příloha VI tohoto nařízení uvádí, že musí. U záruk pro děti a záruk pro mladé ESF nařízení pouze v preambuli zmiňuje, že by je ČR měly podporovat, příloha VI podporu předpokládá.

Příloha IX – Podávání zpráv o pokroku v provádění opatření Plánu

ČR vítá návrh vzorové tabulky pro vykazování pokroku v implementaci NRPP, nicméně shledává návrh na vykazování v nesouladu s textací nařízení i nařízení k výkonnostnímu rámci. Návrh vykazování dle ČR neodpovídá struktuře šablony plánu z Přílohy V a z pohledu ČR nejsou tak jasná zdrojová data pro vykazování. Není zřejmé, jak pokrok identifikovat (číselně/textově) ani za jaký zdroj financování.

ČR se domnívá, že přílohu je nezbytné více upřesnit a specifikovat způsob plnění. Rovněž ji ČR neshledává za v souladu s textací nařízení k výkonnostnímu rámci, kde se kategorie intervencí i indikátory váží na úroveň “Measure” a kde je i ukotven požadavek na poskytování informací o pokroku za jednotlivé výstupové indikátory, což příloha IX neobsahuje.

Příloha X – Vzor pro prognózy částky pro žádost o platbu

Příloha určuje formát odhadů žádostí o platbu, které mají být dle článku 50 písm. d) zasílány do EK vždy do 31. ledna a 30. července. Uvádí se odhadovaná částka za každou žádost o platbu včetně předpokládaného data předložení žádosti, a to pro aktuální a následující rok. S ohledem na obtížné stanovení predikcí za jednotlivé žádosti o platbu (až 6 ročně) bude ČR usilovat o to, aby odhady nebyly uváděny po žádostech, ale za určité časové období (např. pololetí). Z návrhu rovněž není zřejmé, zda se použití přílohy vztahuje pouze na NRPP či zahrnuje i plán Interreg.

Příloha XI – Vzor pro žádosti o platbu

Příloha určuje formát žádosti o platbu dle článku 65 odst. 2, který nepředpokládá vykazování skutečných výdajů. V žádosti o platbu tedy budou uvedeny pouze identifikační údaje k jednotlivým splněným milníkům, jejich dosažené hodnoty a celková žádaná částka v rozdělení na částky za splněné milníky a cíle, ostatní opatření a technickou pomoc. Celková žádaná částka je navíc rozdělena na část financovanou granty a půjčkami. Jelikož ČR bude usilovat o zachování flexibility při programování, resp. vykazování pokroku při plnění závazků z plánu, měla by příloha umožnit nejen výkonnostní model, ale i vykazování způsobilých výdajů, tzv. nákladový model.

ČR souhlasí s podobou přílohy XII a XIII.

Příloha XIV – Stanovení výše paušálních finančních oprav

Příloha stanoví principy a konkrétní procentuální sazby pro uplatnění plošných oprav (flat-rate) v návaznosti na úpravu článku 68 odst. 2 s přihlédnutím k principu přiměřenosti, resp. závažnosti zjištěného pochybení v nastavení řídicího a kontrolního systému ČS.

Příloha XV – Akce Unie podporované prostřednictvím nástroje

Pro ČR je v této oblasti důležité, aby na krizové situace spadající pod (bývalý) Fond solidarity EU byly alokovány jasné prostředky a aby mechanismus byl jednoduchý a rychlý (zejména pro aktivaci/žádost) a nebyl administrativně příliš náročný (zejména pro následné vykazování). Možnost požádat automaticky o pomoc při splnění limitu rozsahu škod by dle názoru ČR měla zůstat v platnosti.

Příloha XVI – SFC2027: elektronický systém pro výměnu údajů mezi ČS a Komisí

ČR vyjadřuje nesouhlas se zněním přílohy XVI. ČR se domnívá, že zásadní výzvou, kterou nové období pro ČS přináší, je způsob předávání údajů EK. Pokud je v legislativě nastaveno povinné automatizované přenášení údajů, musí dle ČR pro tuto aktivitu být nachystán příslušný řídicí systém, tedy před zahájením období musí být nejen zprovozněno samotné SFC, ale i známa detailní specifikace přenosů dat. ČR zdůrazňuje, že musí být řádně popsáno rozhraní až na úroveň konkrétních atributů a zapracovaných validačních kontrol. Nedostatečná příprava na straně SFC dle ČR vede ke zvyšování finanční náročnosti nejen na vytvoření a údržbu samotného rozhraní, ale i na rozvoj národních systémů v případě, že je z důvodu prodloužení s nastavením automatizovaných přenosů nutné zadávat data uživatelsky do SFC a tato následně propsat zpětně do informačního systému ČS.

ČR bude požadovat doplnění povinnosti EK včasného zprovoznění nejen SFC2028, ale i vytvoření potřebné dokumentace rozhraní směrem ke ČS, a to s dostatečným předstihem před zahájením období 2028–2034. Zároveň bude ČR požadovat stanovení pravidelné aktualizace této dokumentace a systém včasného oznamování změn v zapracovaných funkcích systému i rozhraní, zejména v souvislosti s plánem ročních aktualizací SFC dle odst. 3.6.

Dále z textu dle ČR není jasné, jaký systém bude pro období 2028+ používán, je v něm nesoulad mezi označením SFC2028 (oficiální zkratka) a SFC2027 v názvu přílohy i dále v textu. Kapitola tak z pohledu ČR působí zmatečně a její revize je žádoucí.

Předběžná analýza očekávaných dopadů na ČR

Stručné vyhodnocení dopadů

Jedná se o návrh EK, který bude dále diskutován ČS na pracovních formacích Rady pro obecné záležitosti (PS B.05) a s Evropským parlamentem. Nařízení bude přímo aplikovatelné ve všech ČS a nebude mít legislativní dopad na právní řád ČR.

Dopad na státní rozpočet

Jedná se o legislativní návrh EK, který bude dále diskutován. Návrh samotný nemá prozatím přímý dopad na státní rozpočet. Dopad na státní rozpočet však bude mít počínaje rokem 2028, určený až výsledkem jednání k balíčku nařízení k podobě kohezní politiky v období 2028–2034 a k víceletému finančnímu rámci EU, přičemž klíčovými faktory budou zejména objem rozpočtu EU, výše alokace pro ČR na kohezní politiku a podmínky čerpání, včetně zejména výše národního spolufinancování a způsobilosti DPH.

Dopad na ostatní veřejné rozpočty

Předložený dokument nemá konkrétní dopad na ostatní veřejné rozpočty ČR.

Dopady na podnikatelské prostředí a mezinárodní konkurenceschopnost ČR

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad

Sociální dopady

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad

Environmentální dopady

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad

Další relevantní dopady

Nejsou známy.

Pozice ČR k hodnocení dopadů regulace (Impact Assessment - IA)

Pokud jde o design plánu, EK realizovala IA, přičemž ze tří variant (cost-based model – financování s možností vyplácení prostředků na základě výkonnosti, financování na základě dosažených výsledků – výkonnostní model nebo hybridní model) jako nejvhodnější identifikuje druhou variantu. ČR doporučuje příklon k hybridnímu modelu. Z hlediska modelu řízení EK vybírá sdílené řízení před přímým, v tomto případě ČR souhlasí.

Z hlediska rozsahu, EK nejlépe hodnotí jeden celistvý plán pro jeden ČS před samostatnými oblastmi podpory. ČR preferuje samostatnou SZP a politiku vnitřních věcí.

Pozice zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samosprávy, nestátních neziskových organizací a dalších relevantních aktérů

Pozice stran zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samospráv, nestátních neziskových organizací, církví, akademické sféry a dalších osob budou předloženy v rámci resortní koordinační skupiny během řádného připomínkového řízení. Veškeré došlé připomínky a návrhy na změny budou vypořádány a v případě, že budou akceptovány, budou promítnuty do rámcové pozice.

Centrum pro dopravu a energetiku, z.s. spolu s dalšími organizacemi zdůrazňuje nutnost zakotvení principu skutečného partnerství ve všech EU fondech a zajištění přístupu občanské společnosti k financím nejen přes program AgoraEU. Partnerství musí být reálné, s maximálně 50 % hlasovým podílem státu v rozhodovacích procesech. Dále je třeba umožnit všem partnerům plnohodnotnou účast prostřednictvím zpřístupnění financí z OP Technická pomoc i neziskovému sektoru.

Asociace pracovní rehabilitace, z. ú. vítá návrh víceletého finančního rámce EU 2028–2034 a zdůrazňuje nutnost systematické podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP). Prioritami jsou programy pracovní integrace OZP využívající nástroje pracovní rehabilitace, prevence ztráty pracovní schopnosti, celoživotní vzdělávání a sociální inovace propojující zdravotní, sociální a pracovní oblast. Podpora OZP musí být pevnou součástí NRPP v rámci ESF, jinak nelze naplnit cíle spravedlivé a inkluzivní Evropy.

Další nestátní neziskové organizace zdůrazňují význam podpory klimatické spravedlnosti, udržitelné transformace venkova, důsledné uplatňování principu „nezpůsobuj významnou újmu“ a vyloučení podpory fosilních projektů či intenzivního zemědělství. Vyzdvihují také zvýšení prostředků na boj proti chudobě a vyloučení, což je zásadní i pro podporu romské komunity. Zdůrazňují nutnost podpory systematického rozvoje wellbeingu dětí a mladých lidí, včetně školních psychologů, podpůrných týmů, vzdělávání pedagogů a spolupráce s rodiči. Zároveň požadují zjednodušení administrativy, aby financování bylo dostupné i menším organizacím a reagovalo na rozmanité potřeby komunit.

Pozice členských států

Pozice ČS dosud nejsou známy.

Pozice EK a EP

EK je předkladatelem návrhu nařízení. Pozice EP není dosud známa.

Předpokládané změny právního řádu ČR

Jedná se o dokument, který nemá dopad na právní řád ČR.

Projednání v Parlamentu ČR

Gestor nebude navrhopat komorám Parlamentu ČR, aby konstatovaly rozpor dokumentu se zásadou subsidiarity. Poslanecká sněmovna ČR dosud nerozhodla, zda bude dokument projednávat. Senát ČR (Výbor pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR) se bude návrhem zabývat.

Příloha rámcové pozice